

OB GRŠKI MEJI SO SE SPOPADLE GRŠKE N BOLGARSKE ČETE. AVSTRIJCI NEPRESTANO NAPREDUJEJO V ČRNGIGORI. VO LITVE NA GRŠKEM SO SE ČISTO MIRNOVRŠILE.

NEKO POROČILO PRavi, DA JE POBEGNILO V ALBANIJO PREKO 50.000 SRBO — NA CILJ JIH JE PRIŠLO ZELO MALO. — AVSTRIJCI JAPREDUJEJO OB REKI TARI. GRŠKA BO ZAHTEVALA ODŠKODNINO. — VELIK BOJNI PLEN. — VENIZELOSOVA STRANKA NI BILA POSTAVILA NOBENEGA KANDIDATA. — VOITEV SE JE UDELEŽILO PRIJEMOMA MALO OSEB. — IZJAVA GRŠKEGA KRALJA KONŠTANTINA.

SAVEZNIŠKA POROČILA.

Grki in zavezniški.

Pariz, Francija, 20. decembra. — Tukajšnjemu "Matinu" so sporočili iz Aten, da so se zavezniški generali popolnoma sporazumeli z grškim generalnim štabom. Od sedaj zanjeprej se zavezniškom ni več treba bati, da bi jim delali Grki kakke nepravice. V Solunu lahko ostanejo, kolikor časa hočejo samo pred odhodom bodo morali plačati precejšnjo odškodnino.

Spopad.

Pariz, Francija, 20. decembra. — Havasova agencija je dobila iz Brindisi brzojavko, da so se ob meji spopadle grške in bolgarske čete. Več grških vojakov in častnikov je bilo mrtvih. Angliška vlada je poslala proti severu potrebna ojačenja.

Spopadi so se vršili v provinci Epir, kjer so Bolgari kljub strogi prepovedi prekoricali grško mejo.

Grško časopisje se ni priobčilo nobene tozadevne vesti.

Angleške izgube.

London, Anglija, 20. decembra. — Državni tajnik je izjavil danes v poslanski zbornici, da so izgubili Angleži zadnje dni na Galipolisu 1278 navadnih vojakov in nekaj častnikov.

Rusija.

London, Anglija, 20. decembra. — Iz zanesljivega vira se je doznalo, da se Rusija najbrže ne bo udeležila kampanje na Balkanu. Zadnji čas je odpoklicala skoraj vse one čete, katere je imela koncentrirane v Besarabiji.

AVSTRIJSKO-NEMŠKO-BOLGARSKA POROČILA.

Boji ob Tari.

Berlin, Nemčija, 20. decembra. — Avstrijsko vojno ministrstvo naznanja, da so zavzele avstrijske čete veliko črnogorskih postojank ob reki Tari. V njihovih rokah je skoraj vse ozemlje severno od Bjelopolja. Črnogorci so pustili na bojišču troje topov, nekaj lahkih haubic in 1200 pušk.

Nemško poročilo.

Izjava, ki jo je podalo vrhovno vodstvo nemške armade, se glasi takole: Pleni, ki smo ga dobili severovzhodno od Tare, je precejšen. Črnogorci so se večkrat približali avstrijskim strelnim jarkom in se posluževali ročnih granat, pa niso ničesar opravili. Sovražnik se poslužuje v bojih dum-dum krogelj.

Usoda srbskega naroda.

Berlin, Nemčija, 20. decembra. — Vojaki krogi v Sofiji so pričeli, da je ušlo kakih 50.000 Srbov, od katerih se jih je kakih 30.000 odpravilo brez municije in orožja proti Skadrin. Deset tisoč jih je omagalo na poti, ostali pa se nadaljujejo svojo pot. Na cilj jih bo prišlo mogoče par tisoč, ker se morajo neprestano boriti z Albanci. Begunec zasledujejo mali oddelki bolgarske armade.

Na južnem bojišču se ni zadnji čas ničesar posebnega pripetilo. Bolgari so zapolnili 45 železniških voz, napolnjenih z municijo, gazolinom, usnjem in drugim vojni materialom. Srbe so bili zavezniški preskrbeli z municijo.

Napad na Solun.

Amsterdam, Nizozemska, 20. decembra. — Sem je dopelo preko Aten poročilo, da napravajo Avstriji in Nemci na vsak način napasti Solun in pregnati zavezniške Grške čete so zaenkrat koncentrirane v Solunu. Grška vlada je zapovedala prebivalstva v okolici Soluna, da naj se poizkomeže izseli v notranjost dežele.

Neki dopisnik poroča: Nemci so začeli koncentrirati svoje čete in se pripravljati na nove vojaške operacije. Ker je bolgarska armada že zelo oslabila, ji bodo pomagali Turki. V kratkem času bo došle v grško ozemlje par tisoč turških vojakov, ki se bodo šele tedaj vrnila domov, ko bodo zavezniški zapustili Solun.

Bolgari ob grški meji.

Sofija, Bolgarsko, 20. decembra. — "Echo de Bulgarie" piše: Kljub temu, da je skoraj vsa bolgarska armada koncentrirana ob grški meji, izkrenejo zavezniški ne prestopajo svoje čete v Solunu. Grški kralj Konstantin je mnenja, da se bo vršila prihodnja bitka med Nemci in zavezniški na grških tleh. Te dni se je določilo, da bosta morali plačati obe stranki Grkom potrebno odškodnino.

Srbi so vse izgubili.

Berlin, Nemčija, 20. decembra. — Srbi so razen šestih gorskih baterij izgubili svojo artilerijo. Na tisoče in tisoče civilistov, ki se zapustili grška tla, je pomrlo od lakote. Razmere so tako strašne, da se jih ne more človek predstavljati in da jih ni mogoče popisati. Ostanke srbske armade bi zela radi pobegnili v Italijo, to se naj brže ne bo zgodilo, ker nima Italija dovolj ladij na razpolago.

Volitve.

Berlin, Nemčija, 20. decembra. — V nedeljo so se vršile v Atenah volitve, ki so čisto mirno potekle. Udeležencev je bilo le malo, ker so skoraj v celoti vsi pri vojakih, in kot taki nimajo pravice glasovati. Stranka min. predsednika Gurnarisa je imela veliko večino. Pri stajši bivšega min. predsednika Venizelosa so dobili le malo glasov. Venizelosa stranka ni postavila nobenega kandidata.

Konfiskacija.

Solun, Grško, 20. decembra. — Sem je dopelo poročilo, da so zavzele bolgarske čete v Bitolju poslopje ameriškega Rdečega križa. Strgale s streho ameriško zastavo in zaplenile dva vagona moke, ki je bila določena za srbsko prebivalstvo. Amerikaneer dr. Forbes in Mrs. Walter Farwel, se nahajata v bolgarskem jetništvu.

Ameriški državni departement.

Washington, D. C., 20. decembra. — Časopisi so sporočili državnemu departementu, da so Bolgari napadli poslopje ameriškega Rdečega križa v Bitolju. Uradniki državnega departementa so izjavili, da nimajo še nobenih direktnih poročil.

Italjani.

Berlin, Nemčija, 20. decembra. — Iz zanesljivega vira se je doznalo, da niso Italjani dosedaj izkrenali nič svojega vojaštva v albanskem ozemlju. Torej je tudi to ostalo le pri obljubah. Srbi so bili prepričani, da jim zamorejo edine Italjani pomagati, sedaj so pa izgubili že vse upanje. Italjani pravijo, da potrebujejo vse svoje ljudi ob soški in triolski fronti.

Manifest rumunske ujomistične federacije.

Bukarešt, Rumunska, 20. decembra. — V Rumuniji se je ustavila nova stranka, sestojeca iz konzervativnih in liberalnih disidentov, ki proglasa potrebo takone interveincije. Ta stranka je izdala manifest, ki pravi:

Ze stoletja nas ločijo sled madžarskega tiranstva. Ispati, zibelka našega naroda odaših bratov. Pričakovani trenoki osvoboditve je tu. Naši sovratni sosedi, imajo v vojni, ki so jo jomai povzročili, le Turke in Nee za zveznike, one Nemece, khomejo v blazni prevzetnosti podmeti vsi države in narode. Protinjim se borijo 4 najsilnejše in bogatejše dežele sveta. Ako se a strani velikanov ne upamizpolniti svoje usode, potem nase naša knjiga usode sramotno pre. Naša pot nas vodi čez Karpte k zveznikom, ki se bore za svobodo in zatiranili. Boj je došel do samih naših mej. Madžar hodejo pretrgati vse naše zvez z zapadom ter nas obdati z želim in ročem. To moramo preprečiti. Skličite naše hlabre vojake. Ako je vlada odločena, voditi humunio po poti dolžnosti, temlje, ako ne, naj pridejo drugi. Fleracij je odločena storiti svojo dolžnost: do skrajnosti in zahteva, a jo vsi podpirate. Taka je voljanaroda ki ima edini pravico odličevati.

Rusko poročilo.

Petrograd, Rusija, 20. decembra. — Na bojni črti zahodno od Rige se vrše mali boji. Severno od Birsgalena so zasedle naše ete denemskih strelskih jarkov in levi breg reke Korum, ki se izliva med Elisenhofom in Tannenfelom v Dvino (10 kilometrov severno od Birsgalena). Boji ob bojni črti jezer Madum, Drisvjati, Mjazjal in Višnjev se nadaljujejo. Poljutem bajontnem boju smo zasedli vavassilino, južnovzhodno od Kozjanega (6 km) in v vas Ruaki ob Mjadsjolki, severno od Potavega (8 km). Bajontni boj pri vasi Ribčani pri Rusakem je izpel ugodno za nas. Zasedli smo as. Pri Smorgonu in južno o tam, kakortudi ob zgornjem Nementu pri vasi Djelstiči neprestajne praskes sovražnikom, ki se bruspešno trudi, da bi prodrl prot vzhodu.

Amerika in Turčija.

Rotterdam, 20. decembra. — Ameriška vlada bo Turciji formalno sporočila, da so odločali med Zdrženimi državami in Turčijo ogozneni, ako ne preneva zatiranje in pobijanje Armencev. Ameriški veleposlanik v Carigradu je že dobil primerne instrukcije. V zveznih uradnih krogih se zatrjuje, da ameriška vlada za enkrat še ne namerava pretrgati diplomatskih vezi s Turčijo.

Pl. Bissing.

Rim, Italija, 20. decembra. — General pl. Bissing, nemški generalni guverner v zavzetem delu Belgije, se bo umaknil s svojega mesta s 1. januarjem 1916, in si eer "radi slabega zdravja", kakor pravi neka vest iz Amsterdama.

Pl. Bissing je oni general, ki je dal ustreliti Edith Cavell, angleško bolniško strežnico, ki je baje pomagala, da so mogli ubežati iz nemškega ujetništva mladi belgijski in drugi zavezniški vojaki.

Splošno zavezniško umikanje z Galipolisa.

Vest o umikanju je povzročila na Angleškem veliko razburjenje. Izjava min. predsednika.

MALENKOSTNE IZGUBE.

Angleži bodo skoraj gotovo poslali svoje čete v Egipt ali pa na Balkan. — 100.000 vojakov padlo.

London, Anglija, 20. decembra. — Angleški vojni minister je danes sporočil, da so se Angleži umaknili z Galipolisa ter se vkrcali v zalivu Suvla na transportne ladje. Kakorhitro je bilo izdano v zbornici to poročilo, je zavladalo skoraj po celi Angliji silno razburjenje. Angleži so bili prepričani, da mora biti ekspedicija uspešna in da morajo priti Angleži s pomočjo Francozov na svoj cilj. To se vsakemu zato še bolj čudno doždeva, ker je bilo zadnji mesec vedno poročano, da stoji zavezniški neprestano v ofenzivi.

Vojni minister ni omenil, koliko Angležev se je vkrcalo, pač pa je rekel, da se bo te čete uporabile na drugih bojiščih. Mogoče jih bodo poslali v Solun, lahko se pa tudi zgodi, da jih pošljejo v Egipt, ker preti tej deželi od Turkov zelo velika nevarnost.

Armada, ki se je umaknila, šteje približno 100.000 mož. Ministrski predsednik Asquith je rekel danes popoldne v parlamentu, da so imeli zavezniški primeroma majhne izgube. Turki sploh niso opazili, kdaj so se čete vkrcale.

25. februarja je bilo v prvič prišlo pred Dardanele angleško brodovje in začelo obstreljevati strdce. Zavezniški so bili prepričani, da bodo že po preteku nekaj tednov v Carigradu, kar se pa seveda ni zgodilo. Turki so se nekaj časa umikali, slednjič so pa stopili v ofenzivo in so ustrajali do konca. Angleži in Francozi se izgubili od onega časa pa dosedaj najmanj 100.000 svojih vojakov, polovico toliko jih je pa ujetih.

Turki so potopili veliko angleških in francoskih križark, ter so parkrat strahovito potokli zavezniške.

Velika sreča za Angleže je bila, la so lahko v zalivu Suvla izkrcali svoje čete in da so jih slednjič tudi lahko vkrcali.

Francoski socialisti.

Pariz, Francija, 20. decembra. — Socialisti v Parizu in v tem distriktu so imeli zasebno zborovanje, pri katerem so sprejeli skoro enoglasno resolucijo, naj se nadaljuje vojna toliko časa, dokler se popolnoma ne uniči nemškega imperijalizma, da bo mir potem trdnosti in trajnejši. Resolucija je tudi izrazila, da bi le v tem slučaju mogla misliti na zopetne mednarodne socialistične zveze, če bi se manjšina nemških socialistov odločila od svojih drugov, ki so se pokazali nezveste socialističnim načelom. V prilogi resolucije je glasovalo vsem 6000 in proti le 100 socialistov.

Japonski-kanadski regiment.

Ottawa, Kanada, 20. decembra. — Tu naznanjajo, da se tvori regiment, ki bo sestajal iz 1000 naturaliziranih Japoncev in ki bo poslan na evropska bojišča. Kanadska vlada še ni formalno sprejela ponudbe regimenta, a bo to menda v kratkem storila. Ta japonski regiment bo imel tudi japonske častnike.

Značilna sodba laškega polkovnika o roparskem laškem napadu.

"Avanti poroča: Laški polkovnik, ki nadzoruje zastopnike časopisja, je izjavil o položaju Italijanov ob Soči. Nahajamo se v podobnem položaju kakor kdaj, ki vlom v kako hišo in se s svojimi rokama, na kateri branilec toleže, oklepa okna.

BOJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DEŽAVAH.

Zadeva "Ancone".

Druga nota Zdrženih držav v zadevi potopa parnika "Ancone" je ostrejša kakor prva.

Washington, D. C., 20. dec. — Razmerje med Zdrženimi državami in Avstro-Ogrsko je še vedno napeto in ravnokar so brzojavili na Dunaj novo noto, ki se peča z zadevo potniškega parnika "Ancone", ki ga je potopil avstrijski podmorski čoln, pri kateri prilik je izgubilo tudi nekaj Amerikancev svoja življenja. Ko je poslal pred nekaj časa vlada Zdrženih držav prvo noto, se je čutila Avstrija silno ogorčeno ter se je ob enem umaknila z odgovorom, kakor da ne bi razumela zahteve Zdrženih držav, da namreč mora prenehati s takimi nečloveškimi dejanji in jih obžalovati.

Sedanja nota pa je tako sestavljena, da se Avstrija ne more pravičve izgovarjati in da mora odgovoriti na zahteve Zdrženih držav v enem ali drugem smislu.

Ta odgovor pa more biti ali polvoljen Zdrženim državam, ali pa mora biti negoden, kakar bi s prekinile diplomatske zveze z Avstrijo. Druga izhoda nima Avstrija, ker je ameriška nota zelo kratka in natančna ter ne pušča nobene nejasnosti in dvomov.

Vthotapljanje medikamentov.

Rim, Italija, 20. decembra. — "Corriere della Sera" poroča k zeznanzanemu vthotapljanju medikamentov: Italijanske obmejne oblasti so našle velikanske množice medicinalij, namenjenih za izvoz v Francijo. Policijsko poizvedovanje je doseglo, da je odposlal ter stvari, katerih izvoz je strogo prepovedan, neki milanski kemični laboratorij, ki je dobival preko Švice velike množice zlasti aspirina in Nemčije in s tem preskrboval Italijo in inozemstvo. Inozemstvo je prejelo 1900 zabojev aspirina potom tega laboratorija. V zalogi se je našlo 700 zabojev aspirina in drugih medicinalij, katere je italijanska vojaška oblast takoj zase rekvirirala.

Ruppertova zapuščina.

Včeraj so odprli oporoko pokojnega pivovarja Rupperta. Iz nje je razvidno, da je zapustil \$6.382.000 premoženja. Premoženje se bo razdelilo med njegove otroke in bližnje sorodnike.

Zbirka za Poljake.

Washington, D. C., 20. dec. — Predsednik Wilson je pozval prebivalce Zdrženih držav, da naj 1. januarja 1916 zbirajo prostovoljne prispevke za revne Poljake. Prispevke naj se pošilja na ameriško družbo Rdečega križa.

Strelni jarki.

Strelni jarki igrajo v sedanji vojni zelo veliko vlogo. — Kakšne bodo vojne v bodočnosti.

Do sedanje vojne so se zavarovale države druga proti drugi s trdnjavami. Takte trdnjave so stale ogromne svote denarja, opremljene so bile z najboljšimi topovi in v vsaki je bilo več tisoč mož posadke. Sedaj se je pa izkazalo, da trdnjave nimajo v vojni skoraj nobene važnosti. Največje ruske in avstrijske trdnjave so padle po pordnevem obleganju. V sedanji vojni igra glavno vlogo strelni jarek. Nekatere države so celo sklenile napraviti po vojni ob svojih mejah strelne jarko, kar bi bilo veliko cenejše in veliko sigurnejše. — Kakorhitro odide vojak na fronto, ne stanuje več v vojašnici ali v hiši, pač pa v strelnem jarku. V jarkih imajo skromne postelje, peči, skladišča itd.

Natančen popis strelnega jarka najdete v našem Koledarju.

Slovensko-Ameriški Koledar obsega razen tega tudi veliko poučnih člankov, lepih povesti, raznih popisov in cel kup šale. — Opremljen je s krasnimi slikami. Rojaki, naročite si ga, dokler zaloge ne poide. Stane samo 35 centov. Naročite ga pri:

SLOVENIC PUBLISHING CO., 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Hindenburg.

Zmaga pri Tannenbergu je bila zelo velikega pomena. — Poročilo časnikarskega poročevalca.

Berlin, Nemčija, 20. decembra. — Neizkušeni list je priobčil poročilo svojega vojaškega poročevalca, ki se je mudil dalj časa na vzhodni fronti.

Dopisnik je rekel med drugim tudi sledeče:

Hindenburg ni diplomat ampak je skozinskoz vojak. Bil sem večkrat pri njem in poznam marsikatero njegovo navado. Nekoč sem ga prosil, da naj mi pripoveduje o bitki pri Tannenbergu. Izjavil je, da so se morali Nemci v začetku vojne boriti z velikimi težavami. Hindenburgu ni drugega preostalo kakor premagati močno rusko armado in s tem že vsaj nekaj do seči ter potolažiti Nemece. To se mu je pri Tannenbergu v polni meri posrečilo.

Malokateri vojskovodja ima tako veliko odgovornost kakor jaz — je rekel Hindenburg — toda lahko rečem, da sem si bil vsake zmagne popolnoma svest. — Najbolj so se mi smilili vzhodno-pruski begunci, katerih je bilo povsod vse polno. Kaj bi počeli ti reveži, če bi prišli Rusom v roke?

Hindenburg je napravil na časnikarskega poročevalca zelo dober vtis.

Predno se je začela bitka pri Mazurih, sem bil tudi v njegovem glavnem stanu — piše poročevallec. — Hindenburg je hodil zamišljen semtertja in ni izpregovoril z nikomur nobene besede. Zjutraj je šel k maši, po maši se je pa vnil v svoje stanovanje in napravil zadnje naerite. — Po bitki, mi je rekel: — Saj sem vedel, da se bo tako zgodilo. Da bi bitka drugače izpadla, je bilo skoraj izključeno.

French pri Poincareju.

Pariz, Francija, 20. decembra. — Danes popoldne je sprejel francoski ministrski predsednik Poincare v avdienci bivšega vrhovnega poveljnika angleške armade Sir Johna Frencha.

Pred palačo se je bila zbrala velika množica prebivalstva. French je poveljnika navdušeno pozdravljala. O čem sta se posvetovala, nikomur znano. — French se bo te dni podal v London. Njegov naslednik je, kakor znano, Sir Douglas Haig.

Nemški socialisti.

Amsterdam, Nizozemska, 20. decembra. — Nanašajoč se na govor nemškega zakladniškega tajnika dr. Karla Helffericha, ki ga je bil imel pred kratkim v Reichstagu glede finančnega položaja v Nemčiji, zatrjuje berlinski socialistični časopis "Vorwaerts", da je prišel čas za nemško vlado in Reichstag, da razlože, kako mislijo, da se bo našlo dovolj sredstva in denarja v plačilo obresti velikanskih dolgov Nemčije.

Z novim vojnim posojilom 10 milijard mark doseže nemški državni dolg 40.000.000.000 mark, kar bo trajalo le do marca po besedah zakladniškega tajnika. Ob resti na ta velikanski dolg pa znašajo letno 2.000.000.000 mark, poleg tega pa je potrebnih še nadaljnjih petsto milijonov mark za vzdrževanje državnega kredita.

Novi italijanski davki.

Rim, Italija, 20. decembra. — Italijanski ministrski svet je sklenil, kakor se razglašalo, uvedbo novih davkov za moške določene starostnih mej, ki ne služijo v vojski, dalje je sklenil, da se znizajo dobitki loterije in uvedbo davke na preženčni denar, ki se ga izplačuje članom mnogoštevilnih kraljevskih ali ministrskih ali drugih komisij za odobrenja, preiskave itd.

BOJAKI POZOR!

Ker nam letos nikakor ni mogoče dobiti PRATIK iz starega kraja, opozarjamo vse cenjene rojake in rojakinje, da naj pridno naročajo naš Koledar.

General Villa.

Skoraj vse njegove čete so se pridružile Carranza. — General Carranza in cerkveno premoženje.

El Paso, Tex., 20. decembra. — Sedaj se je zgodilo, kar so že vsi na tistem slutili: Villa je izgubil v Mehiki ves upliv in nima skoraj nobenega vojskega več. Villova posadka v Juarez, ki je še najdalje ustrajala, je danes prisegla Carranza prvemu gospodarju v Mehiki. Villa se mu dosedaj še ni hotel udati, ker so se mu odpovedali vsi pristaji.

Washington, D. C., 20. dec. — Zaupna agentura mehiške vlade v Washingtonu je dobila iz glavnega mesta Mehike sledečo brzojavko:

Carranza je obvestil vse gubernije, da se ne smejo čisto nič vtikati v cerkvene zadeve ter da bo imela v bodoče kontrola nad cerkvenim premoženjem narodna vlada. Gubernirji mu morajo v teku tridesetih dni sporočiti, koliko premoženja imajo razne cerkve.

V Mehiki vlada zadnji čas popoln mir.

Akcija za splošno vojaško dolžnost.

London, Anglija, 20. decembra. — Z ozirom na dogodke na Balkanu, se je znova vzbudila diskusija o uvedbi splošne vojaške dolžnosti na Angleškem.

"Daily Mail" pravi: Četverozvezja stoji pred novo veliko vojno. Anglija mora postaviti novo armado. "Daily Chronicle" piše: — Kitchener je izjavil, da morajo imeti Angleži prihodnje leto 70 divizij, to je 1.400.000 mož na bojišču. Število rekrutov se mora do novega leta znatno pomnožiti. — "Daily News" zagovarja stališče, da Anglija ne more uvesti splošne vojaške dolžnosti, ker je prevzela industrijalno produkcijo za zavezniške. Francija ima še dovolj materiala na razpolago. Ona lahko postavi 16 milijonov ljudi na bojišča. Nabiranje prostovoljcev se vrši zadnje dni na Angleškem s podvojeno živahnostjo. Navzlic veliki agitaciji pa so uspehi jako neznatni.

Pozor, pošiljatelji denarja!

Denarne pošiljatelje v Avstrijo odemo sprejemali kljub vojni s talic, pošta gre nemotljivo preko HOLLANDIJE IN SKANDINAVIJE.

Zadnja poročila nam naznanjajo, da se denarne pošiljatelje ne izplačujejo v južni TIROLSKI na ORISKEM, DALMACIJI in deoma v PRIMORJU. — Za del STRE, KRANJSKO vso in enako podnji ŠTAJER in druge notraje kraje pa posluje pošta kakor mirnih časih, seveda traja pošiljanje in izplačevanje kaka dva edna dalj, nego v mirovnih razmerah.

Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno restaviljajo, lahko pa se pošlje orodnikom ali znancem, ki ga od am pošljejo vojaku, ako vedo za njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order", ter pri ožite natančni Vaš naslov in one osebe, kateri se ima izplačati.

Ocene.

K	\$	K	\$
6.....	.90	140.....	17.40
10.....	1.60	180.....	18.85
15.....	2.35	220.....	20.30
20.....	3.15	260.....	21.75
25.....	3.90	300.....	23.20
30.....	4.60	340.....	24.65
35.....	5.25	380.....	26.10
40.....	5.95	420.....	27.55
45.....	6.70	460.....	29.00
50.....	7.40	500.....	30.45
55.....	8.15	540.....	31.90
60.....	8.85	580.....	33.35
65.....	9.60	620.....	34.80
70.....	10.30	660.....	36.25
75.....	11.05	700.....	37.70
80.....	11.75	740.....	39.15
85.....	12.50	780.....	40.60
90.....	13.20	800.....	116.00
95.....	13.95	900.....	130.50
100.....	14.60	1000.....	142.00

GLAS NARODA

Published by the
American Publishing Co.
100 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Subscription prices for 1916:
One year in advance \$3.00
Six months in advance \$1.50
Three months in advance .75
Single copies 10 cents

GLAS NARODA izhaja vsak dan
svetnik nedelj in praznikov.
"GLAS NARODA" ("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00 in advance.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00 in advance.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00 in advance.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00 in advance.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00 in advance.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00 in advance.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00 in advance.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00 in advance.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00 in advance.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00 in advance.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00 in advance.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00 in advance.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00 in advance.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00 in advance.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00 in advance.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00 in advance.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00 in advance.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00 in advance.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00 in advance.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00 in advance.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00 in advance.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00 in advance.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00 in advance.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00 in advance.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00 in advance.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00 in advance.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00 in advance.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00 in advance.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00 in advance.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00 in advance.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00 in advance.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00 in advance.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00 in advance.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00 in advance.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00 in advance.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00 in advance.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00 in advance.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00 in advance.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00 in advance.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00 in advance.

jati, obenem pa tudi čuditi rafiniranosti, ki jo kaže nemška zunanja politika tekoma zadnjega časa. Nemška vlada torej odklanja vso odgovornost, da si je dokazalo, da so se vse spletke pod okriljem in z denarjem, ki je prihajal prav od nemške vlade. Tu je imela svoje ljudi, prave sužnje pruskega militarizma, ki je privedel v pogin na samo celo Evropo, temveč, ki bo upropastil še celo tu celo vrsto ljudi, ki jih je nemška vlada in vojaška oblast poslala, da spletarijo, a ki jih v njej ne morejo pustiti na cedilu. Vsak, ki ima še količkaj človeškega ponosa v sebi, mora, da upa, da se čim prej zruši v prah nemški zmag, ki nas je začel ogrožati celo tu, kamor smo se zatekli pred nasiljem v Evropi.

Narodne banke.

Zvezna uprava Združenih držav naznanja ravno kar statistične podatke o narodnostnih bankah te dežele. V Združenih državah je 7.633 narodnih bank (National Banks) z osnovnim kapitalom 1.077.601.375 dolarjev in z vrednostnimi papirji, ki so garantirani od uprave, v vrednosti \$720.633.375. Nekatero narodno banko so znale svoje obrate za \$55.677.100. Radi tega je morala povečati zvezna uprava svoje vrednostne papirje do višine \$776.365.653. V preteklem novembru se je obrnilo nekaj državnih in zasebnih bank do zvezne uprave s prošnjo, naj se jih prizna za narodne banke. Od teh bank so dovolili enajstim prednost narodnih bank. S tem se je povečal kapital narodnih bank za \$405.000.

Izmed vseh številnih ameriških bank so narodne še najbolj trdne in zanesljive v gnetnih ozirih. Si eper pa se dogajajo bankroti tako pri narodnih, kakor tudi pri drugih bankah.

Narodne banke so povečini samostojne ter imajo tudi pravico, da izdajajo pod nadzorstvom in garancijo zvezne uprave svoj lastni papirnati denar. Zato moremo pogosto videti na ameriškem papirnatem denarju pečate in podpise raznih narodnih bank. Tak denar je vreden ravno toliko, kakor denar, ki je izdan od zvezne vlade, ker od narodnih bank izdan denar je krit z zlatom.

Leta 1914. se je našlo v Združenih državah 19.520 narodnih, državnih in zasebnih bank s kapitalom \$14.975.243.842.

Bankirska obrt se je silno razvila v Ameriki in razširila povsod. V bankah je osredotočen glavni del narodnih prihrankov.

Boljše bo za Slovence v Ameriki, če bodo nosili svoje zasluge v banke, mesto v pivnice.

Dopisi.

Little Falls, N. Y. — Naznanjam vam, da je tukajšnja Dramatično društvo zopet ozivilo in nas presenetilo s krasno igro "Tri sestre". Čeravno so bili skoraj vsi igralci šole privrati na odru, moram reči, da so izvrstno rešili svojo nalogo. Svirala je tudi slovenska godba, tako da je bilo obilo zabave. — Dne 29. novembra so našli v prekopu truplo rojaka Mike Lenseka. Pri sebi je imel okoli 25 dolarjev denarja. Na kak način se je ponesrečil, ni znano. Bodi mu lahka svobodna zemlja! — Rojak Frank Dobnik je nabiral prispevke za slovenske ranjence in nabral \$84.25. Sklenilo se je, da se pošlje 42 dolarjev v Ljubljano, 42 pa v Celje, 25 centov bo za pisma in za znamke. Tisočera hvala vsem darovalcem in darovalkam. Ubogi slovenski ranjenci vam bodo do groba hvaležni. — Zadnji čas se je veliko razpravljalo o nekakem slovenskem konzumu. To je zelo dobra ideja in potreba je, da jo izvedemo. V ta namen bo izvanredna seja dne 26. decembra ob 2. uri popoldne v dvorani društva sv. Jozefa. Priide naj vsak, kdor se zanima za to stvar. Pozdrav! — Fr. Preveč.

Pittsburgh, Pa. — Iz zaspalega črnega Pittsburgha pošiljam glas po širni Ameriki, da se je začelo delavstvo malo prebujati iz spanja, ki ga je uživalo leta in leta in tičalo po tovarnah od ranega jutra do poznega večera. Zdaj pa so se združile vse unije, livarji, medij, železa in jekla, ki odločno zahtevajo osemurni delavni čas. Kapa seveda delodajalci niso s

tem zadovoljni, ker jim ne bo toliko dela izvršenega, pa tega niso čisto priznali. Zato smo začeli stavkati. Dne 11. decembra ob 5. uri zvečer so zapustili v 54 tovarnah livarji svoje delo. Koliko časa da bo stavka trajala, mi ni mogoče danes povedati, ker pa imajo zdaj vse livarne veliko naročil, pa upamo, da ne dolgo. Kake mathe pa imajo delodajalci v glavi, je seveda tudi neznano. Zato pa, dragi rojaki, v slučaju, da bi se stavka zavlekla malo dalj časa in da bi delodajalci po časopisih iskali livarjev, naj jim ne sede nihče na limanice in naj ne hoče nihče delat kot stavkokaz. Kadar pa se stvar poravnava, bom pa že sporočil. — Kar se drugih stvari tiče, je pa vse ponavadi in približuje se zopet oni veseli čas, ko se bomo malo zavrteli. Zato uljudno vabimo vse slovenske rojake in rojakinje v Pittsburghu in okolici, da blagovolijo priti k zabavi in smešni igri "Čevljar", ki jo priredi slovensko pevsko društvo "Prešeren" dne 27. decembra t. l., to je prvi ponedeljek po Božiču ali prvi dan otvoritve zopetnih veselje v K. S. Domu v plesni sezoni. Točno ob osmih se prične tridejanska igra "Čevljar", ki je zelo zabavna in smešna igra, da se bo lahko vsak navzoči smejal, kolikor se bo hotel. Po končani igri pa bo ples, pri katerem se bo lahko vsak preskakal, kolikor mu bo po volji. Seveda tudi žetje in lakote ne bo treba nobenemu trpeti, ker za to bo že vse preskrbljeno, zato se ni treba nobenemu bati, da bi od žetje in lakote umrl. Torej, le korajž in pridite vsi Slovenci in Slovenke iz Pittsburgha in okolice na smeh in ples, ker vstopnina je le malenkostna, samo za 25c se boš nasmejati in naplesal po svoji volji.

Smeš ti išče. Ples ti je dan. Vse boš našel. Če nisi zaspan!

Z veseljem srem vas pričakujemo in se vam priporočamo za obilen obisk na ta večer! — Za odbor: Ivan Varoga, predsednik.

Ko so zvonovi plakali.

(Konec).

Odšel sem v spalnico, a spati nisem mogel. Dolgo sem se premetaval po postelji, da sem se že s tem utrudil, a spanca ni bilo. Sedel sem ter se vdal razmišljanju. Misli so mi vrtale v glavi, plazile so se mi po možganih iz kota v kot, da me je glava bolela — a spanca ni bilo. Nemara bi bilo bolje, če bi hodil po sobi, a slišalo bi se v sosedne izbe.

Tiho in oprežno sem vstal, se oblekel ter neslišno zapustil sobo in šel na prosto. Nebo je bilo še oblačno, a oblaki so se že na več krajih trgali in med njimi se je modrilo nebo — čisto in jasno, kakor bi ga kdo ravno kar obrazil z vlažnim prtom.

Bilo je precej hladno. Na stari murbi, stoječi pred hišo, je listje nalahko trepetalo. Kapljice, ki so nemara še od dežja zastale na listih ali ki jih je vlažna noč izplakala nanje, so drsale z lističa na listič — polagoma in tiho, kakor v snu. Neslišno, kakor večerni sen na prirodu božjo, so padale z lističev v travo.

Obstal sem nekoliko korakov stran od stopnic ter se zagledal po dolini. Nad travniki je videlo oko bele nerazložne postavbe: nemara so se vile nad roso travo zibale v tajnem plesu. Za travniki so se črnili gozdi, mirni in resni, neobičajno za človeško bol in gorje.

Vse naokoli je mirno, tiho, kakor pogreznjeno samo vase... A jaz sem s svojo boljo in s svojim žgočim nemirni osamel in kakor odtrgan od vse okolice, odtrujen vsej prirodi in njenemu veličanstvenemu miru stal v tihi noči.

Bilo mi je bolno in težko ter zabrepenel sem, da bi mogel nekam iti, kjer bi vse žalostne in mučne misli pogreznili v neskončno brezčutnost tihe noči, kjer bi sree zaspalo v velikovečni sen in mir...

Hipoma so zaškrpala večna vrata in na pragu se je pojavila visoka postava očeta. Videl sem, kako se je v prvem hipu, ko me je zagledal, zavzel. Stopil je za korak nazaj, da so vrata, ki jih je malone že docela zaprl za seboj, spet zaškrpala in se na stečaj otvorila. A takoj je spet stopil čez prag: gotovo me je poznal.

"Ti si? — Kaj lažiš tukaj? — Spal bi!"

Glas njegov je bil osoren in zlovoljen. A čutil sem, da je ta osor-

nost le prisiljena. Nisem odgovoril, in oče je šel mirno mimo mene molče in zroč v stran, tja po dvorišču; zavil je proti hlevom.

Ker sem vedel, da je sedaj Neža sama pri bolnici, sem šel v sobo. Stara sosedja je sedela ob mizi, naslanjajoč si glavo ob roke ter strmela v "Življenje svetnikov", ki je ležalo odprto pred njo. A takoj pri vstopu se mi je zdelo, da ne bere. Bog ve, kje so blodile njene misli! Moj prihod jo je vznemiril.

Ne da bi kaj izpregovoril, sem stopil k postelji. Menil sem, da mati spi. A slišala je moj tihi korak, odprla oči ter me začudeno pogledala.

"Ali ne spiš? — Kako pot si imel včeraj, pa si ne privoščiš pokoja!"

"Sem si že odpohil, mamica!" A venomer me je gledala začudeno, kakor me ne bi umela. Iz očesa pa ji je polagoma priplozila svetla solza ter zdrknila na blaznino.

Tudi meni je bilo na jok. Da bi bolnica tega ne opazila ter se še bolj ne vznemirila, sem stopil bližje k oknu ter se zagledal v noč.

V daljavi se je obzor čistil. Le lahki, komaj vidni oblaki fantastičnih oblik in obrisov so plaval po čudoviti modrini — plaval od obzora navzgor, višje in višje, ter se nekam izgubljali.

Zatopil sem se v ta prizor. In ob njem sem se spomnil nekega sna iz mladih let. Nekoč sem namreč sanjal, da vidim daleč na obzoru anjele božje plavati od zemlje k nebesom. Povsem majhni so in oblečeni v čudovito, dragoceno oblečena. V roki pa drži vsak blestečo zlato školjko ter jo nosi od zemlje v nebesa.

Čestokrat sem pomisljal, kaj da naj ta sen pomeni in kaj da anjele nosijo v krasnih zlatih školjkah. Sedaj vem: materine solze nosijo pred prestol Vsevednega.

Dva dni pozneje sem se vračal v mesto. Materi se je obrnilo na bolje in zdravnik je izjavil, da je nevarnost za sedaj minila.

Ko sva se z bratom peljala iz vasi, je pri fari ravno zvonilo mrliču. Zvonilo je mladi kmetici, ki je umrla prejšnji večer, zapustivši troje otrok.

Molče sva poslušala plakanje zvonov in v resnih mislih sva povešala glavo. Zvonilo je sicer tuji osebi, vendar je bil tega zvonjenja v najinih srehi naša glasen odmev.

V takih trenutkih, po takih težkih, trepetu in bolesti polnih urah duša šele prav umeva plakanje zvonov: tako bi lahko danes plakali po najini rodilnici.

Tako so mi sedečemu nad rodnostno vasio in slusajočemu plač domaćih zvonov romale misli nazaj v mladostne dni ter zrla tam te in druge dogodke.

A mladostni spomini so bili miškimi polet, da so hitele pred menoj v prihodnost. In zazdelo se mi je, da kmalu pride dan, ko bodo istotako plakali zvonovi, a ne ti domači, ne, tuji, daleč od rodne vasi in domače cerkve.

Zvonovi bodo plakali, a njihov plač ne bo pretresal nikomur duše in sree, ker oni, ki mu bodo zvonili, je bil vsepoveden in vedno osamljen tuje, brez stalnega doma in brez lastnega ognjišča, romar, ki je brez mira blodil po svetu, iščoč nečesar, česar se nikdar ni videl, nihče ne našel, prosič nečesar, česar mu nihče ni mogel dati, ker njegovih prošnja nihče ni dosegel...

Zvonovi bodo v svojem usmiljenju sami plakali za njim... A čemu pač plakati po njem, ki je v življenje bil nemiren popotnik, romar z velikim, neumrljivim in od nikogar umevanjem hrepenenjem — tuje med tuji?

Čemu pač plakati za njim, ki si je že davno z žarkim hrepenenjem želel tega velikega dne, ker je bila noga njegova že davno upčana od težke hoje, oko njegovo že davno in dolgo omračeno od gorja, ki ga je videlo v življenju, njegovo sree že od davna bolno in njegova duša že davno trudna in željna pokoja...

Čemu torej plakate? Hvala vam — zapojte rajši veselo pesem, ker tuje se je — vrnil v domovino!

LISTNICA UREDNIŠTVA.
F. P. Little Falls, N. Y. — Če bi hoteli navesti vsa imena, bi zavzelo v listu preveč prostora.

POPRAVEK.
Pri zadnji zahvali g. V. Rovaniška vrnila se je nam pomota in se naj glasi: družini Segovi me-

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Legovi. Uredništvo.

Slovensko katoliško

podp. društvo
ZAZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE
Sedež: FOREST CITY, PA.
Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI UREDNIKI:
Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: LOUIS TAUGHAR, Box 835, Rock Springs, Wyo.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 482, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUČIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:
Dr. MARTIN IVKO, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:
Predsednik: IGNAČ PODVARNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORINČ, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVIČ, Box 706, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Isler Ave., Cleveland, Ohio.

PROBNI ODBOR:
Predsednik: MARTIN OBREŽAR, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN STEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Dawson Ave., R. F. D. 1, Grandfield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:
Predsednik: ANTON HOČVAR, R. F. D. No 2, Box 114, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREŽAR, Box 492, Witt, Ill.

Dopis naj se pošlje I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

NA PRODAJ
v Waller, Texas,

Ljubezen žene.

Spisal Drago Komac.

Bilo je pred leti. Sam sem bil takrat, sam. Brez skrbi sem živel, vesel, zadovoljen. Pa moralo je drugače priti. Na plesu sem jo spoznal in od takrat sem postal drugi človek.

Srečen, presrečen sem se čutil, ko sem bil v njeni bližini, ko sem kramljal z njo v svoji domovini, tam daleč doli ob sinji Adriji. Poslušala me je pazno in njeno ravno oko me je gledalo zaupno-ljubeznivo.

In nekega dne sem sprevidel, da jo ljubim, čeravno sem že davno ta čut pregnal iz svojega srca in se smejal lahkovernim zaljubljenecem.

No, kaj pa sem hotel — ljubila sva se, ljubila. In jaz se nisem več posmejal — nam, srečnim zaljubljenecem.

Prišlo pa je drugače, nego sva mislila midva. V slovo sva si morala podati roko — in odšla je, da postane žena — družica drugemu.

Težko je bilo slovo, težko... Solzna sva se poslavljala — najini duši sta medleli... A moralo je biti, moralo!

Minila so zatem leta. Enakomerno so mi tekli dnevi, počasi, enakomerno, brez razlike.

In — njeji?...

Bilo je o Božiču. Vse se je veselilo bližajočih se praznikov, le mene ni spravilo iz enakomernosti. Pač — pač. Čeravno je bila zima, hotel sem pogledati zopet malo v svet — v one kraje, kjer sem nekdaj živel.

Tiho so drčale sani. Kraguljčki so žvenkljali. Bila je lepa mesečina. Vedno bližje sem bil kraju, kjer mi je bilo nekdaj tako lepo, nekaj mehkega, gorkoga mi je gladiilo krog srca.

Tam vrhu klanca smo že zagledali v dolini vas. Nocoj so bila razsvetljena vsa okna — saj je bila sveta noč.

Tam pred krčmo sem izstopil. Tu sem dobil dosti starih znancev in med njimi je sedel tudi — on, moj moše nekdajne ljubice.

Ko me je zagledal, pohitel je k meni in zaklical:

"Vendar enkrat, vendar sem vas dobil! Mnogo imam z vami govoriti, premnogo. Povsodi sem vas že iskal, a zastoj. Sprejmite moje povabilo in bodite moj gost."

Njegovo povabilo sem sprejel in odšla sva na njegov dom.

Sedela sva v sprejemni sobi. Stara hišna je nama prinesla steklenico "ljutomerčana" in trčila sva. Slednje je odprl miznec ter mi podal pisemce, rekoč: "Prosim, čitajte!"

S tresočo roko sem raztrgal zavitek, videč, da je pismo naslovljeno name, ter čital:

Dragi!

Ko boš ti to čital, mene ne bo več med živimi. Zadnje me moči porabljam, da se še enkrat poslovim od Tebe. Moj ubogi mož Anton! Prva ljubljena — ljubezen od Tebe me je uničila. Ljubezni ne morem zatreči. Ljubiti bi morala drugega — tega — bla- gega — moža. Dragi, kako rada bi ga ljubila, — a ne morem — ne morem. Le spoštovanje in prijateljstvo imam za tega plemenitega so- proga, ki me niti ne sovraži, ker ga ne ljubim — ker ljubim še vedno Tebe. Ne so- vraži ga, da je on kriv njeni- nemu uničenemu življenju — saj tudi on je zgrešil življe- nje — in tak blag mož, kakor on, ne zasluži svoje sovraštva. Jaz bom kmalu s...

Tu je bilo konec pisma. Strmo sem zrl nekaj hipov v pismo, nato sem mrtve črke poljubil in ob- jel sem njega — nesrečnega so- proga.

"Ni mogla izvršiti pisma, pre- kmalu je njo dušo poljubil angelj smrti. Da sem bil jaz kriv nje smrti, to me boli — to mi teži du- so. Odpustite mi, da sem vama za- grenil življenje!"

"Odpustil sem že davno — davno..."

Božični zvonovi so peli slavo Gospodu...

Drugo jutro sva obiskala go- milo nje — predraga. Stala sva eden tik drugega. Vsakdo je no- sil svoje gorje — in te bolečine so bile sorodne. — Sanjaj, spavaj sladko — zvesta žena!

Zopet so hitele sani z menoj strani.

Poslovil sem se od prijatelja, ki me je nečistočnega moža. Spremljal me je hčerko, osemletno Anico — po- te tapete, začele vršeti. Cesar po-

dobro umrle mame — do sani. Solze so mu stale v očesu, ko sva se poslavljala. — Bagi nesrečni mož, ne pozabim nikar tvoje plemenite duše!

Kraguljčki so žvenkljali, ko- njčki so prhali ter veselo hiteli tja po beli snežni pdi.

V mojem srcu je bila tudi zi- ma — prazno je bilo tam notri, prazno...

Tam za smrekovim gozdom je zahajalo solnce in lejo je rdečilo s svojimi žarki snežne kristale po drevju; še parka je pomiži- kalo in zatonilo, kakor zatone majsikaj v svetu...

Zavil sem se tesneje v svoj ko- žuh, — pa pri sreči ni je bilo še vedno mrzlo, hladno...

Tam pred veliko hčo ob cest- se je igrala nedolžna mladina ter delala velike snežne nože.

Zlati časi — otroci!

Cesarski Božič.

Fr. Coppée.

(1811).

Sveti večer leta 1811 je, od de- sete ure večer dela Napoleon sam v svoji sobi v palači Tuileries.

Prostrana soba je skoro vsa tem- na. Tu in tam nerazločno bleste iz sence posamezni pozlačeni pred- meti, okvir navidezne podobe, dve- levji glavi, ki krasita nočni naslo- njali foteja, težek žebel — prive- sek ob zavesi. Na dveh svečnikih ščitkov ne razsvetljuje drugega kot široko mizo, obloženo z atlas- som in debelimi registri, vezani v zelen safian in z značkami in s krono.

Skoro dve uri dela mojster, na- zemljepisne karte in nad pregled o položaju svoje vojske silanja svo- je strašno čelo, ki je prepreza črn- sten, svoje čelo, misli težko, kot je težak svet, na katerega osvoji- tev misli.

Odprti atlas predstavlja karto Azije. Cesarjeva roka — nervozna, ženska, ljubka — išče počasi s ka- zalcem tam doli, tam doli, po sre- di skozi Perzijo, pot proti Hindu- stanu.

Da, Indija! Pot po suhem? Za- kaj ne? Ker je njegova mornarica premagana, razbita, nima osvoje- vatelj drugega pota, da bi šel po palme bajnih gozdov, spremljan od svojih orlov, katerih zlato se- iskri med jeklom bajonetov, da za- dne Anglijo prav v sreci, to si pravi v njeno kolonijalno gospod- stvo, v nje zaklad.

Velikost Cesarja in Karla Veli- kega ima že, hoče še Aleksandro- vo Tvorbi sanje, ne da bi se jim ču- dil. Vzhod že pozna: nesmrtno po- vest je tam za sabo pustil. Nil ga je videl, nekega dne, suhega ge- neralu z dolgimi lasmi, jezdečega na velblodu. Na obrežju Ganga bo- za težkega cesarja v rjavi suknji- treba Porovega slona. Ve, kako je- treba k sebi pritegniti ljudstva in je fanatizirati. Poveljeval bo tam- doli vojakom z obličji kot iz bro- keja, s turhani iz belega muslima- videl bo kneze, v blešku bisero- v, obokane med svoj polkovni stan- hezen — ljubezen od Tebe me je uničila. Ljubezni ne morem zatreči. Ljubiti bi morala drugega — tega — bla- gega — moža. Dragi, kako rada bi ga ljubila, — a ne morem — ne morem. Le spoštovanje in prijateljstvo imam za tega plemenitega so- proga, ki me niti ne sovraži, ker ga ne ljubim — ker ljubim še vedno Tebe. Ne so- vraži ga, da je on kriv njeni- nemu uničenemu življenju — saj tudi on je zgrešil življe- nje — in tak blag mož, kakor on, ne zasluži svoje sovraštva. Jaz bom kmalu s...

Cesar Evrope! Sultan Azije! — Eto dva naslova, ki mu jih vdol- bejo na mavzolej.

Zapreka: neizmerna Rusija!

Ker ni moglo ugotoviti nestalnega prijateljstva z Aleksandrom, ge- hoče premagati. Mala cesarjeva roka lista željno po debelih ze- nih zvezkih, zapisnikih, ki mu sko- ro do zadnjega moža povedo stan- je neizmerne armade, ki se že va- li proti Njemnu. Da, premaga sa- movolade severa in ga priregne za seboj, carja-vazala, spremljanega od hord divje konjice, da osvoji orient.

Cesar Evrope! Sultan Azije! — Delo ni višje kot njegova želja in njegov genij. In ko ustanovi svo- je silovito cesarstvo, se mu ni tre- ba bati, da bi bilo nekoč razdeja- ljeno med njegove polkovnike kot Macedončevu. Od dvajsetega mar- ca ima Napoleon sina, dediča svo- je slave in svoje moččnosti; in us- tnične cesarjeve so se razrhlale v sladke nasmehe, pri misli na- dete, ki spi tako blizu njega v ti- hi palači.

Toda, naenkrat dvigne glavo s- trepetom presenečenja. Od kod pri- hajo to čudno brnenje v sobo, ki je tako dobro zaprta in katere de- bele zavesi so razpuščene, kot bi nečistočnega moža. Spremljal me je hčerko, osemletno Anico — po- te tapete, začele vršeti. Cesar po-

sluša, bolj pozorno — tisenje bro- na je razločilo v tem času.

"A! da... Božič! Polnoč- nica."

Res, zvonovi vseh kraljskih cer- kva, ki proslavi rojstvo Jezusovo, so to — tisti zvonovi, ki jih je Na- poleon nedavno dal zopet stolpom in zvonom, potem, ko je kot kon- zul pomirovateelj zopet spravil v Franceji toliko bratov sovražni- kov.

Kolikokrat so peli v njegovo proslavo, pri slavnosti Te Deum! In kako so razen tega le enkrat drugikat peli na ves glas, nekoli- ko mesecev je tega, ta dan roj- stva rimskega kralja, ta dan spo- mina vreden, ko se je delo, da ne- bo, ker mu je dalo sja pripozna- va postavnost njegovega dela in mu obljubila trajnost!

In zdaj, nocojšnjemu, tako ve- selo, tako zmagoslavno kot Slav- kovu ali Wagramu po zopet v mrzlo, jasno noč slabotemu dete- tu, sinu mizarja, rojenemu na sla- mi v hlevčku, pred toliko in toliko leti, takrat ko so skrivnostni gla- slovi klicali v prostranstvi zvezd- natega oboka: "Slava Boga in mir na zemlji!"

Cesar posluša božične zvonove. Sanja prihajajo mu v spomin nje- gova temna, divja otroška leta, polnočnica njegovega srca nad- dijakona v katedrali v Ajaccio, vrnitev številne družje v staro stanovanje, pričo toliko ponosno- prestane revščine, lepota matrone njegove matere, ki je pinesla na mizo skromno večerjo, pri kateri so jedli kostanj. Njegov sin, sin zmagoslavnega cesarja in avstrijs- ke nadvojvodinje ne bopoznal te revščine, gospodar svetlobe.

Tam zunaj, v ledeno noč nepre- stano zvone zvonovi Božič.

Pri vratih palače Tuileries pa- star vojak s čepico na ukuštrani- ni glavi ježno koraka velikimi koraki pred svojim čuvanim stol- pičem, da bi si ogled nog; spomi- nja se morda ta trenutke, molitvi- ce ali pesmice, ki se jo je nekdaj naučil na pamet, tam v vasi, na- kolenih svoje matere, in možno se smehlja pod svojim glavičnim br- kam ob misli na dete Jezusa v ja- silnicah. Cesar pa ne sliši pobožne- ga klica zvonov, le o svojem sinu sanja, in naenkrat se galeti ne- stavljiva želja videti ga.

Vstane, tleskne z rokani. V tre- nutku se odpro v tapetu skrita vrata. Raustan se je poklzan. Na znamenje gospodarja vzane sve- čnik; in cesar, kateremu zvest ma- meluk sveti, gre po prazni hodni- kih naravnost v sobe malga kra- lja, vstopi, odslavi z znakom doji- lje in žene, ki so se hitro vzbudi- le; sam ostane pokone stje pred zibelko čudovitega novoročnika.

Ljubki obraz z zaprtimi očmi, na pol potopljen v vglav in ro- čica, čisto majhna, lepo čebela, božanstvena, ki počiva na dedici, delita dve lici iz otroškega mesa na belem perilu in čipkah. Iz ka- tere je pobožen trak častne legi- je; in nad to svetlostjo, nad to čis- tostjo, nad to nedolžnostjo dete- to v zibelki je širok pas iz šarlat- nega blaga kot potok krvi, kot re- ka krvi, ki se bo prelila, v vnanju da bi ta zdaj še tako nežna glavi- cea nekoč nosila najbolj teške kro- no in da bo ta mala ročica, kedaj sladka in ljubka kot evetka naga- bila, ne več dolgo temu, za buta- rio čezel.

Napoleon premišljuje o svojem sinu. Sanja — še nikdar ni dove- šel ponos bolj sladko božal kako- sree — da se veliki dostojanstve- niki njegovega dvora, da se nje- govi generali, bolj slavni kot Ho- merovi junaki, da se njegovi mi- nistri in njegovi z zlatom oblože- ni senatorji s trepetom spoznova- nja klanjajo pred to zibelko in da bi se jakobini, ti odpadniki in- stari kraljevski morilci, ki zdaj nosijo cesarsko livrejo, komaj dr- znili, hrepneti po uslugi, da bi smeli poljubiti roko tega deteta.

Cesar sanja, zdi se mu, da v tem zmedenem brnenju zvonov, ki po- jo k polnočnici, sliši pojenjače korakanje čet in ropotanje mni- cijskih voz tam daleč, na ledenih cestah Nemčje in Poljske. Z očet- nim slavoheplem opojen bolj kot kdaj misli na veliko armado, na osvojitve Rusije in Indije; zapri- sega, da zapusti svojemu dediču vse prestole starega sveta. Mesto svetega Petra mu je že dal za gra- ob, novorojenček bo kmalu med svojimi igračami imel še druga mesta.

Emir Meke! Rajah v Beures! To so naslovi vredni kralja Rima! O, zakaj vendar francoske čene- niso bolj rodoviti? Da nepre- gljivi poveljnik nima pod svojimi poveljstvom milijon, dva milijona vojakov? Celo vesoljstvo je, vsa zemeljska obla je, kar da v to na- lo roko!

nov, brez misli na Onega, ki vlada nebesa, kateremu so največja eer- sarstva mravljišča. Sanja, ne da bi videl, v bodočnosti, svojo neiz- merno armado pokopano v sneg Berezine, ne da bi videl poslednjega trofeja svojih orlov, pokošanih od angleških krogel pri Waterloo, ne da bi videl sredi oceana skalo, kjer ga čakajo muke Prometeja, zlasti ne da bi videl v Schoenbrunskem parku, pod jesenskim nebom tega bledega in žalostnega mladeniča, z zvezdico avstrijskega reda na svoji beli uniformi, ki prestopaje se kašlja v mrtve liste.

In dočim cesar sledi svoji po- šastni himeri in si predstavlja kra- ljstvo svojega sina in naslednikov svojega sina nad vesoljstvom in postavlja sebe samega, Napoleona, na začetek časov in povesti in vple- ta v čudovito bajko sebe, novega Marsa, zmagoslavnega solnčnega boga sredi Zodiaka svojih dvanaj- stero markalov, — pojo nepresta- no zvonovi veselo, zmagoslavno, vsi iz sebe, v slavo ubogega male- ga deteta rojenega v Betlehemu, ki je v resnici osvojil svet pred devetnajststo leti, ne s krvjo in zmagami, ampak z besedo miru in ljubezni, ki bo gospodoval nad du- šami vse veke.

23. decembra 1897.

Bagdad.

Vesti iz takozvanega osrednjega iztoka, oziroma iz Mezopotamije nam v novjšem času čestokrat javljajo o bojih, ki se vrše med an- gleškimi in turškimi četami za po- šest starodavnega mesta Bagdada.

To mesto, o katerem se že par sto- letji ni toliko pisalo, kakor sedaj postalo je vsled svetovne vojne dokaj znamenito in vsled tega smatramo umestnim, da podamo nekoliko podatkov o starem me- stu kalifov.

Turki se vedno nazivljajo Bag- dad "slavno mesto." Istina je, da je badgadska slava ba tako ka- kor tudi vsa slava osrednjega iz- toka, že davna minula, toda ved- no jasno nebo, okoličanska pušča- va, pekoče solnce, krasne palme in vse drugo, ki je odvisno od nara- ve, je še vedno tako, kakor je bilo pred stoletji, oziroma tedaj, ko se je badgadska slava pričela.

Že dva tisoč let pred Kristovim rojstvom je Bagdad bilo mesto. Tamkaj, kjer se reki Eufrates in Tigris na svojem dolgem potu ena- drugi tako približata, da je v četr- ure lahko doseči bregove obeh veletokov, naselili so se v davni- davni Babilonci. Ime tega me- sta je najti v izvestih knjižnice Asur-bani-pala, katere je najsta- rejša na svetu in ime Bagdad so našli tudi na Michauzovem kam- nu.

Na tigridskih bregovih je kralj Nebukadnezar ukazal zgraditi u- metno kamenito obrežje, toda vr- hunece slavo starodavno mesto doseglo šele kasneje, oziroma v dobi kalifata. Za časa kalifa Man- zura bilo je Bagdad le malo me- sto, toda od tedaj naprej je izred- no hitro naraščalo, dokler ni do- seglo take velikosti, da je imelo nad dva milijona prebivalcev in kdor je tedaj videl Bagdad, za- mogel je smelo trditi, da je videl vso Arabijo in vse njene čarobno- sti. Mesto je bilo tedaj versko sre- dišče vsega Izlama in središče vsega sijaja, kojega je zamogel Izlam na vrhuncu svoje slave pro- izvesti.

Vsa poslopja v Bagdadu so bila v zgodovinski dobi, kakor tudi se- danj zgrajena iz opeka, kajti tam- kaj je kamenje zelo redka pojava in napisom na opeki se je zahva- liti, da se je badgadska zgodovina ohranila skoraj v svoji popolnosti do sedanje dobe.

V zgodovini Bagdada je sledil kalif kalifu in eden je bil slavn- nejši od prejšnjega, dokler po- četkom turške dobe tudi dinastija Abazidov ni pričela nazadovati in z njo zaeno tudi badgadska slava. Kalifi, oziroma arabski vladarji so redno izgubljali svojo moč in svoj upliv, dokler dinastiji Aba- zidov ni sledila ona Bujidov in tem dinastiji Seljukov. Toda ka- lifi so še vedno ostali poglavarji Izlama in tako je tudi Bagdad še vedno bil središče mohamedanstva obeh sekt. Dasiravno je prva bad- gadska slava zatemnela, je mesto še vedno eno izmed največjih in najbogatejših na svetu. Toda na- zadovanje se je nadaljevalo. Pot- niki, ki so obiskali Bagdad kon- cem dvanajstega stoletja, so spo- ročili, da je zapadni del mesta bil tedaj v razvalinah, in da je tudi istočni del deloma brez prebi- valstva. Leta 1598 so Mongolci pod vodstvom kuka slavnega Džingis- kana osvojili to mesto. S tem je tu- di za vedno izgubljen kalifat in

Nov, brez misli na Onega, ki vlada nebesa, kateremu so največja eer- sarstva mravljišča. Sanja, ne da bi videl, v bodočnosti, svojo neiz- merno armado pokopano v sneg Berezine, ne da bi videl poslednjega trofeja svojih orlov, pokošanih od angleških krogel pri Waterloo, ne da bi videl sredi oceana skalo, kjer ga čakajo muke Prometeja, zlasti ne da bi videl v Schoenbrunskem parku, pod jesenskim nebom tega bledega in žalostnega mladeniča, z zvezdico avstrijskega reda na svoji beli uniformi, ki prestopaje se kašlja v mrtve liste.

In dočim cesar sledi svoji po- šastni himeri in si predstavlja kra- ljstvo svojega sina in naslednikov svojega sina nad vesoljstvom in postavlja sebe samega, Napoleona, na začetek časov in povesti in vple- ta v čudovito bajko sebe, novega Marsa, zmagoslavnega solnčnega boga sredi Zodiaka svojih dvanaj- stero markalov, — pojo nepresta- no zvonovi veselo, zmagoslavno, vsi iz sebe, v slavo ubogega male- ga deteta rojenega v Betlehemu, ki je v resnici osvojil svet pred devetnajststo leti, ne s krvjo in zmagami, ampak z besedo miru in ljubezni, ki bo gospodoval nad du- šami vse veke.

23. decembra 1897.

Bagdad.

Vesti iz takozvanega osrednjega iztoka, oziroma iz Mezopotamije nam v novjšem času čestokrat javljajo o bojih, ki se vrše med an- gleškimi in turškimi četami za po- šest starodavnega mesta Bagdada.

To mesto, o katerem se že par sto- letji ni toliko pisalo, kakor sedaj postalo je vsled svetovne vojne dokaj znamenito in vsled tega smatramo umestnim, da podamo nekoliko podatkov o starem me- stu kalifov.

Turki se vedno nazivljajo Bag- dad "slavno mesto." Istina je, da je badgadska slava ba tako ka- kor tudi vsa slava osrednjega iz- toka, že davna minula, toda ved- no jasno nebo, okoličanska pušča- va, pekoče solnce, krasne palme in vse drugo, ki je odvisno od nara- ve, je še vedno tako, kakor je bilo pred stoletji, oziroma tedaj, ko se je badgadska slava pričela.

Že dva tisoč let pred Kristovim rojstvom je Bagdad bilo mesto. Tamkaj, kjer se reki Eufrates in Tigris na svojem dolgem potu ena- drugi tako približata, da je v četr- ure lahko doseči bregove obeh veletokov, naselili so se v davni- davni Babilonci. Ime tega me- sta je najti v izvestih knjižnice Asur-bani-pala, katere je najsta- rejša na svetu in ime Bagdad so našli tudi na Michauzovem kam- nu.

Na tigridskih bregovih je kralj Nebukadnezar ukazal zgraditi u- metno kamenito obrežje, toda vr- hunece slavo starodavno mesto doseglo šele kasneje, oziroma v dobi kalifata. Za časa kalifa Man- zura bilo je Bagdad le malo me- sto, toda od tedaj naprej je izred- no hitro naraščalo, dokler ni do- seglo take velikosti, da je imelo nad dva milijona prebivalcev in kdor je tedaj videl Bagdad, za- mogel je smelo trditi, da je videl vso Arabijo in vse njene čarobno- sti. Mesto je bilo tedaj versko sre- dišče vsega Izlama in središče vsega sijaja, kojega je zamogel Izlam na vrhuncu svoje slave pro- izvesti.

Vsa poslopja v Bagdadu so bila v zgodovinski dobi, kakor tudi se- danj zgrajena iz opeka, kajti tam- kaj je kamenje zelo redka pojava in napisom na opeki se je zahva- liti, da se je badgadska zgodovina ohranila skoraj v svoji popolnosti do sedanje dobe.

V zgodovini Bagdada je sledil kalif kalifu in eden je bil slavn- nejši od prejšnjega, dokler po- četkom turške dobe tudi dinastija Abazidov ni pričela nazadovati in z njo zaeno tudi badgadska slava. Kalifi, oziroma arabski vladarji so redno izgubljali svojo moč in svoj upliv, dokler dinastiji Aba- zidov ni sledila ona Bujidov in tem dinastiji Seljukov. Toda ka- lifi so še vedno ostali poglavarji Izlama in tako je tudi Bagdad še vedno bil središče mohamedanstva obeh sekt. Dasiravno je prva bad- gadska slava zatemnela, je mesto še vedno eno izmed največjih in najbogatejših na svetu. Toda na- zadovanje se je nadaljevalo. Pot- niki, ki so obiskali Bagdad kon- cem dvanajstega stoletja, so spo- ročili, da je zapadni del mesta bil tedaj v razvalinah, in da je tudi istočni del deloma brez prebi- valstva. Leta 1598 so Mongolci pod vodstvom kuka slavnega Džingis- kana osvojili to mesto. S tem je tu- di za vedno izgubljen kalifat in

Nov, brez misli na Onega, ki vlada nebesa, kateremu so največja eer- sarstva mravljišča. Sanja, ne da bi videl, v bodočnosti, svojo neiz- merno armado pokopano v sneg Berezine, ne da bi videl poslednjega trofeja svojih orlov, pokošanih od angleških krogel pri Waterloo, ne da bi videl sredi oceana skalo, kjer ga čakajo muke Prometeja, zlasti ne da bi videl v Schoenbrunskem parku, pod jesenskim nebom tega bledega in žalostnega mladeniča, z zvezdico avstrijskega reda na svoji beli uniformi, ki prestopaje se kašlja v mrtve liste.

In dočim cesar sledi svoji po- šastni himeri in si predstavlja kra- ljstvo svojega sina in naslednikov svojega sina nad vesoljstvom in postavlja sebe samega, Napoleona, na začetek časov in povesti in vple- ta v čudovito bajko sebe, novega Marsa, zmagoslavnega solnčnega boga sredi Zodiaka svojih dvanaj- stero markalov, — pojo nepresta- no zvonovi veselo, zmagoslavno, vsi iz sebe, v slavo ubogega male- ga deteta rojenega v Betlehemu, ki je v resnici osvojil svet pred devetnajststo leti, ne s krvjo in zmagami, ampak z besedo miru in ljubezni, ki bo gospodoval nad du- šami vse veke.

23. decembra 1897.

Bagdad.

Vesti iz takozvanega osrednjega iztoka, oziroma iz Mezopotamije nam v novjšem času čestokrat javljajo o bojih, ki se vrše med an- gleškimi in turškimi četami za po- šest starodavnega mesta Bagdada.

To mesto, o katerem se že par sto- letji ni toliko pisalo, kakor sedaj postalo je vsled svetovne vojne dokaj znamenito in vsled tega smatramo umestnim, da podamo nekoliko podatkov o starem me- stu kalifov.

Turki se vedno nazivljajo Bag- dad "slavno mesto." Istina je, da je badgadska slava ba tako ka- kor tudi vsa slava osrednjega iz- toka, že davna minula, toda ved- no jasno nebo, okoličanska pušča- va, pekoče solnce, krasne palme in vse drugo, ki je odvisno od nara- ve, je še vedno tako, kakor je bilo pred stoletji, oziroma tedaj, ko se je badgadska slava pričela.

Že dva tisoč let pred Kristovim rojstvom je Bagdad bilo mesto. Tamkaj, kjer se reki Eufrates in Tigris na svojem dolgem potu ena- drugi tako približata, da je v četr- ure lahko doseči bregove obeh veletokov, naselili so se v davni- davni Babilonci. Ime tega me- sta je najti v izvestih knjižnice Asur-bani-pala, katere je najsta- rejša na svetu in ime Bagdad so našli tudi na Michauzovem kam- nu.

Na tigridskih bregovih je kralj Nebukadnezar ukazal zgraditi u- metno kamenito obrežje, toda vr- hunece slavo starodavno mesto doseglo šele kasneje, oziroma v dobi kalifata. Za časa kalifa Man- zura bilo je Bagdad le malo me- sto, toda od tedaj naprej je izred- no hitro naraščalo, dokler ni do- seglo take velikosti, da je imelo nad dva milijona prebivalcev in kdor je tedaj videl Bagdad, za- mogel je smelo trditi, da je videl vso Arabijo in vse njene čarobno- sti. Mesto je bilo tedaj versko sre- dišče vsega Izlama in središče vsega sijaja, kojega je zamogel Izlam na vrhuncu svoje slave pro- izvesti.

mesto je tedaj za vedno preneha- lo biti središče Izlama.

Tudi novejša zgodovina mesta Bagdad je dokaj zanimiva, toda središče vse te zgodovine ni drugače, nego boj za prvenstvo in nadvlado, najprej med Mongolci in Perzijci in kasneje med Perzijci in Turki.

Danes se pa v neposredni bliži- ni starodavnega mesta vrši boj za prvenstvo med dvema največjima mohamedanskima državama na svetu, med Turčijo in Anglijo.

Še šest let?

Ko se je pred poldrugim letom pričela svetovna vojna, je Nemčija vsenu svetu z ponosom nazna- nila, da se bode za letošnji Božič gotovo sklenil mir, tako da bodo vojski za praznike zopet doma pri svojih rodbinah.

Skoraj vse prejšnje leto, ko je vojevala Nemčija, — dokaj hitro završile. Ravno to leto tu- di o raznih drugih večjih vojna- kajti vedno je prišlo do odloči- nih bitk, katere so zaključile pre- livanje krvi. Toda vsi diplomati- ni in strateški načrti Nemčije iz leta 1914 so se izjalovili. O Božiču 1914 je morala nemška vojska be- žati izpred Pariza, nakar so se mo- rale prenehati čete nemškega ce- sarja zakopati za lansko zimo in odtodaj so Nemci saj na oni fran- ti ostali v defenzivi. Sedaj, ko se je približal drugi Božič, je v bo- jih vrstah več vojaštva, nego ga je bilo pred letom dni ob tem času in poleg tega nikakor ne izgleda, da bi prišlo kmalo do sklenitve miru.

Zavezniki sedaj odkrito izjav- ljajo, da so povsem prepričani, da se jim bode tekom časa posrečilo Nemčijo in njene zaveznike pre- magati in pri tem se zanašajo na dejstvo, da imajo oni večje šte- vi- lo vojaštva in vojaških potrebščin na razpolgo. Pri tem nameravajo postopati tako, da centralne vlasti v ekonomičnem in vojaškem po- gledu popolnoma izmučijo. Po tem načinu se je vršila tudi naša dr- žavlarska vojna med severom in jugom. Naša severna vojska se je tedaj posluževala blokade vsega južnega črbežja, in ker je imel se- ver tedaj na razpolago večje šte- vi- lo ljudi kakor tudi vsa druga sredstva, dosegla se je končno tu- di zaželjena zmaga, dasiravno se- le po preteku štirih let.

Jugoslovanska

Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way of box 21, Broadway, Pa.

Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barbours Ohio.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely Minn.
Blagajnik: JOHN GOUGE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421-7th St., Calumet, Mich.
PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kan.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.
JOHN VOGRICH, 444-6th St., La Salle, Ill.
JOHN AUSEO, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 808-6th St., Rock Springs, Wyo.
J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, Stev. 2 Ely, Minn.

LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, Stev. 2 Ely Minn.

JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenes, Stev. 114 Ely Minn.

Vsi dopisi, tiskajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarna poročila, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pri osebe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bodo oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

Romanca o beli cesti.

Spisal Ksaver Meško.

Ali ste že kdaj hodili v tihi noči po široki beli cesti — samotni in brezkonni, kakor bi se vila v večnosti? Ali ste?

In morda se spominjate: nad vami se je razpenjalo nočno nebo — mirno in nemo. Okoli vas je spala utrujena priroda — zamisljena, sama vase, brezčutna za vse drugo: ni vas videla, ni se menila za vas. Mogoče, da je sanjala lepe in svetle sanje: o blede luni tam v azurnih višavah, o zapanjenih zvezdicah, o mladem parčku, ki ga je videla ob oknu tam kje v vasi... Mogoče tudi, da je bil njen sen težak in mračen: o materi, ki jo je videla v obupni klečati ob postelji umirajočega otroka, o devi, ki jo je videla v selu — mlado glavo je naslajala na okno ter zadušeno in bolestno plakala. In noč je umirala — ah, marsikaj vidi in v noči in o marsičem misli in sanjari...

A vi ste šli svoj pot ob beli cesti, ki se je vila pred vami, kakor bi se stegala v večnost. Šli ste, in z vami, so šle vaše misli: včasih morda lepe in radostne, včasih težke in mračne. A vsakikrat ste čutili, da je nekaj čudovitega v tem, če stopa človek tako v tihi noči po široki beli cesti, ki se vije venomer pred njim, kakor bi šla v neskončnost...

Po tako široki beli cesti je v neki lunosajni noči stopal mlad mož. Kdo je in kaj je bil? Človek. — Odkod je prihajal? Iz sveta prevar! — Kdo je bil njegov drug in spremljevalec na beli cesti? Trpke misli in težka bol. — Kam je šel? Proti domu — a šel je k domu s hrepenenjem, da bi ta pot bil pot k njegovemu zadnjemu cilju. In ta cilj? Pozabnost ali — mir...

Tako je v tihi noči šel svoj pot po beli cesti... Do tega večera mu je bila ta cesta ljuba in draga. Znanka in prijateljica mu je bila: često in često je hodil po nji — ob solnčnih dnevih in v tihih, lunosajnih nočeh.

Stopal je po nji z veliko radostjo v duši in z vznemirnim zanosom v očeh — saj ga je vodila k belu, z divjo trto porasli hišici v vasi pred mestom. Z vročim hrepenenjem in s sladkim nemirnim je vedno hodil to pot.

In ves čas je razmišljal: vstopil bo, in dvoje zametastih oči se bo z drhtečo radostjo vprle vanj ter se zamisljene in z nečisto udanostjo potopilo v njegovo. Dvoje belih rok se mu ljubše dvigne naproti ter se meško oklene njegovih. Kipeča rdeča usteca mu bodo srečno in osrečujoče smejala pozdrav in nežne, sladke besede mu bodo govorila.

Vse to je gledal v duhu, in du-

kor vse evetje vesnino, nekeješa in nežnejša kakor pesem škrjanč-kova, oblagodarjena in blagoslovljena hčerka solnea, čegar dragocene zaklade nosi s seboj: njegove kresce so bisere v očeh in njegove v zlatih lasih plamteče zarke.

Gledal jo je zavzet in vzradoščen. V duši mu je postalo tiho in mirno. Vse misli so se umaknile tej eni:

— Glej, ali nisi sanjal o tej vse dni in vse noči svojega življenja? Šla je mimo njega, in dasi je ni poznal, jo je pozdravil. Odzdravila mu je ter se konaj vidno nesmejljala — le toliko, da so izza rožnatih ustec zablisteli snežni zobje — In šla je mimo. On pa se je ustavil ter zrl za njo. In začel si je, da bele ceste nikdar ne bi bilo konec, in da ta pot poudarja, ki je stopala po nji, nikoli ne bi izginila izpred oči.

Odsev njene lepote mu je posijal v dušo, in bujna pomlad mu je zvezetela v nji. A vedel je: solnce te pomladi je ona, ona ji daje življenje in toploto in cvetje in radost... In zopet jo je pričakoval na beli cesti. Prišla je, in pridružil se ji je ter šel z njo... In odtejal jo je spremljal dostikrat po belem potu med zelenim poljem — ob jutrih jo je spremljal v mesto in ob solnčnih zahodih na dom. In bela cesta je slišala njuno skrivnost: slišala je tihe besede, govorjene naglo in z nemirno, videla je njune dolge, globoke poglede in videla, kako se je oklepala roka roke...

Kolikokrat sta tako hodila po beli cesti! In vsakikrat mu je ob teh potih sree hrepenelo: da bi bele ceste nikdar ne bil konec in nikoli ne konce njegova pota.

Ah, lepi so bili ti poti po široki beli cesti! — Potem pa je prišel dan, ko jo je prvič videl po isti beli cesti iti z drugim. Ni vedela in ne slutila, da pride isti dan tudi on — slučajno je prišel.

Vznemirila se je, ko jo je oddale zagledal v spremstvu mladega meščanskega sina. A siloma se je branil temnih slutenj in domnevanj...

— Slučajno jo je srečal ter se ji pridružil proti njeni volji! Ni šel za njima; daleč okoli po polju se jima je izognil. Ko je po ovinku zopet prišel na cesto ter sam stopal po nji, mu je bilo težko in otožno pri sreju, in bela steza pred njim se mu je dozdevala mračna. Semle so je temne misli. A siloma se jih je branil, ves nevoljen jih odganjal.

— Ni mogoče! Ona je tako dobra, tako plemenita! Potem pa je slišel govorice. Ali so nalašče pred njim govorili o njej, da ga zadenejo v sree, da ga ranijo? Ali vedoma ležejo, ali se motijo, ali pa morda vendarle govorijo resnico?

Nemir, ki se je vselil v njegovo dušo ter mu spremljal vse misli, ga je moril.

— Ne, tega mora biti konec: jasno mora biti med nama! Dolgo je omahoval, preden je storil ta trdni, neoporečni sklep, a čutil je, da je življenje v teh dvomih hujske kakor stotera smrt.

In tako je danes v prvem mraku šel po beli cesti k znani, z divjo trto obraščeni hišici konce vasi, male pol urice pred mestom. Šel je z dvomi k nji, vrniti se je hotel z mirno dušo.

— Pozno prihajate, gospod Zarnik! Vznemirila se je, ko je vstopil, in zazdela se mu je, da je obledele...

— A to je pač le od luči... In glas ji je trepetal, ko mu je odzdravila ter menila:

— Pozno prihajate!... Takoj je spoznal, da ni več ista kot nekdanj. Njene besede niso bile govorjene z isto radostjo in iskrenostjo, ki ga je poprej vedno pozdravljala z njo. Ni mu vsa vzradoščenost pohlela naproti kakor nekdanj, ni ga obsula z nešteti vprašanji, polnimi nežne ljubezni in kipečimi od sree, ker je zopet pri nji... Vstala je ter obstala ob mizi v vidni zadregi, kakor bi se ne mogla domisliti, kaj naj stori, kaj mu naj poroče.

Hotel ji je pogledati naravnost v krasne oči, ki jih je tako ljubil. Iz njih bi bral njeno nedolžnost in njeno zvestobo. A izogibale so se mu...

— Torej vendarle res! In v sreju ga je spešlo, kakor semu... — do(inj ilju rE bi ga kdo ranil z zastrupljenim bodalom.

Do tega trenutka se je z nekakim obupom okrepal misli, da je vse, kar je slišal, le prazna govorica, obrekovanje. A sedaj jo zre pred seboj in vidi njeno krivdo: iz njenega nemira se javlja, zapisana ji je na čelo, ki se poveša pred njim, iz oči, ki begajo pred njegovimi, ji odseva iz hladnih, a obenem vznemirjenih besed mu govori...

— Kriva! In s pekočo boljo si je priznal: — Za mene je na veke izgubljena!... In čutil je, da je z njo izgubljeno vse življenje, brez nje nima zanj ne cene ne pomena.

— Ali je mogoče topel dan brez solnea? A glej, ona je nemirno pričakovala, kaj ji poroče.

— Oprostite, gospodična, res nekoliko pozno prihajam! — V sreju si je priznal: — Prezgoda! Čemu sem vobče prišel in čemu stojim tukaj? Ni mi odgovorila. ... Inč na mizi je gorela svetlo ter jasno obsedala njeno vitko telo in njen krasni obraz, ki mu sličnega ni srečal še nikjer na vseh svojih potih. Na steni je enozvočno in skoro otožno tikala ura. Sicer vse tiho — le iz sobe onstran veže se je slišalo zamolklo govorjenje.

Obena je bil molk mučen. In bodril se je: — Čemu stojim tu in molčim? Bodi jasno med nama, in če treba — vsega konec! Stopil je bliže k nji.

— Dolgo niste pisali, gospodična, in vaše zadnje pismo je bilo zelo hladno.

— Hladno? Še bolj se je vznemirila, in oči so ji mimo njega zlele k vratom, kakor bi nekega pričakovala.

— Kakor prejšnja je bilo! — Ne, ne! Taj! — je pomislil. — Vedoma govori neresnico! To ga je še bolj žalilo, a ga obenem tudi sdrlilo. — Da bi bila odkritosrčna ter mi naravnost povedala, da se je varala, ko je menila, da me ljubi... A da taji in laže!

Začutil je, da mu jo je to hipoma odtujilo. — Kakor k svetnici sem zrl dosedaj k nji, a sedaj vidim, da je kakor vse druge: bitje, rojeno iz zemlje, s človeškimi slabostmi in napakami! Ko jo je zrl pred seboj brez onega gloriole, ki jo je dosedaj njegova domisljaja in ljubezen pletla ob nji, je začutil v sebi veliko in neusmiljeno moč. — Čemu naj igrava komedijo? — Stopil je bliže k nji ter ji govoril tiho, kakor bi se bal, da ga še kdo drug sliši:

— Gospodična, ljudje govorijo čudne reči, in prišel sem, da izvem, ali je kaj resnice na teh govoricah! Molčala je.

— Ne odgovarjate? Stal je blizu nje, da je čutil njen topli zadah. Za hip ga je njena bližina prevzela in omamila, da mu je pri sreju postalo — mehko in nežno. Bilo mu je, da mora dvigniti roke k nji ter jo prositi kakor se prosi Boga, naj reče, da je vse izmišljeno, laž!

— Pa saj bi tudi tak odgovor bil laž... A vendar: tako težko in hudo bo zanj, če izgovori besedo, ki ju loči za vedno... Stresel je z glavo, za korak odstopil — in zopet je začutil v sebi veliko in neusmiljeno moč.

— Kar mora biti, bodi! — Molčite, gospodična? Niti ne vprašate, kaj se govori? Obrnil se je v stran.

— Vi veste in ne oporekate? Nalehko je skomizgnila z ramami.

— Čemu? Gledal ji je v obraz, nekoliko okrenjen v stran, ter se čudil: trd, malone zloben izraz je bil razliht črezenj.

— Ah, te strani njene duše do danes nisem poznal. Dosedaj sem videl le one lepe strani, popisane z nežnostjo in ljubeznijo. A da so drugi listi popisane s trdnimi besedami, z nezvestobo in brezsrčnostjo — kdo bi pri nji kaj takega pričakoval! Vedno je bila tako nežna! Obrnila se je povsem v stran ter stopila za mizo. On pa je sklonil glavo: čutil je, kako ga je ponižala. In naravnost v sree ga je zadela s svojo trdo besedo in s svojo brezsrčnostjo in nezvestobo. Rana, ki mu jo je vsekala, je smrtonosna.

Bilo mu je, da mora dvigniti roke ter iz nebes poklicati nanjo grozno prokletstvo, ker se je brezsrčno igrala z njim ter mu lahko miseljno porušila vse lepe zgradbe njegovega življenja. A zazdela se mu je, da bi se s tem še bolj ponižal.

— Ni vredna! In nenavadno mi je dejal: — Hvala, gospod, za odkrito-

srečni ste. Kar se vidi, svoje obljube nam ni lahko pozabite. A jaz vam svetim ničesar. Idite mirni po svoj pot — prest je pred vami, jaz vam ga ne zastavljam... Leško noč!

— Leško noč! Tudi on ni zastavljala pota, ko odhajal... Odzdravila mu je kakor tujem, zazdela se mu je, da goji z nekakim zadovoljstvom in veseljem. Njegova bližina je bila gotovo mučena. Kakor kose očitano ji je bil, tožeca vt in obsojajoč sodnik. Ko je odhajal, se je pač oddehnila — in pred seboj je zazrla cesto, ki šel hodi z drugim po nji, prosto živelo in lepo...

On pa je sedaj svoj pot po široki beli cesti proti samotnemu domu... Ob nam dremlje in sanja na čudežnake v jutrovnih pravljicah. In visi nizko nad gorami: dozvaja se zaspana in kakor bi si žela k pokopu.

Na kopli vseмирskega doma, ki se v večastni mogčnosti razpenja id spečo zemljo, oko komaj koaj razločuje zvezde — vse se neka izgublja v mlačno-barvne vzduhu... Zemlja počiva in molči. Utrujena je ves dan se je gibalo na njenih naterih prsih stotero otrok, k so ji odjemavali dozoreli sadlajema pa jej izročevali novo sne, da ga oplodi, razmnoži in reži...

Polj se v mesečni dozdeva rjavu pepelnato, zelena trava ob korih njiv in na travnikih pa malon-povsem črna. Vmes pa se daleč a po polju vije bela cesta — kakor lepa čista misel nad mračni in temnimi dušnimi skrivnostmi...

In p tej beli cesti stopa mladi mož — iz sveta prevar se vrača s pevarjeno in smrtno ranjeno dušo.

Samten stopa po beli cesti. In spominja se prejšnjih potov, ko je hodel po isti beli cesti poln mladnega veselja in kipeče radosti, tisočermi lepimi mislimi in izumi nadami v duši, ves prešena in prinuknen od koprnjenj nji, ki ga čaka v beli, z divjo trto obraščeni hišici v selu pred mestom.

Spominja se onega polmadana 42. —

srečni ste. Kar se vidi, svoje obljube nam ni lahko pozabite. A jaz vam svetim ničesar. Idite mirni po svoj pot — prest je pred vami, jaz vam ga ne zastavljam... Leško noč!

— Leško noč! Tudi on ni zastavljala pota, ko odhajal... Odzdravila mu je kakor tujem, zazdela se mu je, da goji z nekakim zadovoljstvom in veseljem. Njegova bližina je bila gotovo mučena. Kakor kose očitano ji je bil, tožeca vt in obsojajoč sodnik. Ko je odhajal, se je pač oddehnila — in pred seboj je zazrla cesto, ki šel hodi z drugim po nji, prosto živelo in lepo...

On pa je sedaj svoj pot po široki beli cesti proti samotnemu domu... Ob nam dremlje in sanja na čudežnake v jutrovnih pravljicah. In visi nizko nad gorami: dozvaja se zaspana in kakor bi si žela k pokopu.

Na kopli vseмирskega doma, ki se v večastni mogčnosti razpenja id spečo zemljo, oko komaj koaj razločuje zvezde — vse se neka izgublja v mlačno-barvne vzduhu... Zemlja počiva in molči. Utrujena je ves dan se je gibalo na njenih naterih prsih stotero otrok, k so ji odjemavali dozoreli sadlajema pa jej izročevali novo sne, da ga oplodi, razmnoži in reži...

Polj se v mesečni dozdeva rjavu pepelnato, zelena trava ob korih njiv in na travnikih pa malon-povsem črna. Vmes pa se daleč a po polju vije bela cesta — kakor lepa čista misel nad mračni in temnimi dušnimi skrivnostmi...

In p tej beli cesti stopa mladi mož — iz sveta prevar se vrača s pevarjeno in smrtno ranjeno dušo.

Samten stopa po beli cesti. In spominja se prejšnjih potov, ko je hodel po isti beli cesti poln mladnega veselja in kipeče radosti, tisočermi lepimi mislimi in izumi nadami v duši, ves prešena in prinuknen od koprnjenj nji, ki ga čaka v beli, z divjo trto obraščeni hišici v selu pred mestom.

Spominja se onega polmadana 42. —

srečni ste. Kar se vidi, svoje obljube nam ni lahko pozabite. A jaz vam svetim ničesar. Idite mirni po svoj pot — prest je pred vami, jaz vam ga ne zastavljam... Leško noč!

— Leško noč! Tudi on ni zastavljala pota, ko odhajal... Odzdravila mu je kakor tujem, zazdela se mu je, da goji z nekakim zadovoljstvom in veseljem. Njegova bližina je bila gotovo mučena. Kakor kose očitano ji je bil, tožeca vt in obsojajoč sodnik. Ko je odhajal, se je pač oddehnila — in pred seboj je zazrla cesto, ki šel hodi z drugim po nji, prosto živelo in lepo...

On pa je sedaj svoj pot po široki beli cesti proti samotnemu domu... Ob nam dremlje in sanja na čudežnake v jutrovnih pravljicah. In visi nizko nad gorami: dozvaja se zaspana in kakor bi si žela k pokopu.

Na kopli vseмирskega doma, ki se v večastni mogčnosti razpenja id spečo zemljo, oko komaj koaj razločuje zvezde — vse se neka izgublja v mlačno-barvne vzduhu... Zemlja počiva in molči. Utrujena je ves dan se je gibalo na njenih naterih prsih stotero otrok, k so ji odjemavali dozoreli sadlajema pa jej izročevali novo sne, da ga oplodi, razmnoži in reži...

Polj se v mesečni dozdeva rjavu pepelnato, zelena trava ob korih njiv in na travnikih pa malon-povsem črna. Vmes pa se daleč a po polju vije bela cesta — kakor lepa čista misel nad mračni in temnimi dušnimi skrivnostmi...

In p tej beli cesti stopa mladi mož — iz sveta prevar se vrača s pevarjeno in smrtno ranjeno dušo.

Samten stopa po beli cesti. In spominja se prejšnjih potov, ko je hodel po isti beli cesti poln mladnega veselja in kipeče radosti, tisočermi lepimi mislimi in izumi nadami v duši, ves prešena in prinuknen od koprnjenj nji, ki ga čaka v beli, z divjo trto obraščeni hišici v selu pred mestom.

Spominja se onega polmadana 42. —

Gospa v zvezdarni.

"O, kako lepo je nebo polno zvezd! Ali, gospod profesor, povejte mi, ali ni dobiti nikakega sredstva, da bi odpravili te meglene marogé?"

SLAMNIKARJI — POZORI!

V četrtek 23. dec. se vrši ob polsedni uri zvečer v Beethoven Hall, 210 E. 5. cesta, New York City veliko zborovanje, katerega naj bi se udeležili vsi delavci v slammikarski stroki. Isti čas bo tudi veliko zborovanje Manhattan Lyceum, 66 E. 4. cesta. Nastopili bodo razni angleški in slovanski govorniki. Pri tej priliki se bo tudi glasovalo, če naj se proglasi generalno stavko ali ne. Ker imajo pravico glasovati le unijski delavci, opozarjamo rojake, da naj takoj pristopijo Millinery & Ladies Straw Hat Workers Union, Local 24, ali pa k uniji blokarjev Local 42.

Kolikor se je dosedaj dognalo, bodo govorili: neki kongresman, neki assebleman in neki Slovenec. Govorniki bodo navzočim pojasnili pomen organizacije in jim bodo vse potrebno razložili.

Gospodarjem bomo se enkrat pojasnili naše stališče in jim stavili svoje zahteve. Če jih ne bodo hoteli sprejeti in če do dovolj glasov za generalni štrajk, bo štrajk proglašen.

Stavka pri tvrdki Geduld Bros., 87 Crosby Street, ki je trajala 17 tednov, se je končala in delavci so dosegli priznanje unije, višje plače in enako razdelitev dela v slabih časih. Po dveh dnevih se oglasil gospodar pri predsedniku tvorniških delavcev ter mu razložil, da ne more priznati unije. Delavci pa, ki so bili polni poguma in bojnega duha, so zapustili delo takoj in stavka se je ponovila. Podobno se je zgodilo v tovarni na 598 Broadway, koje gospodar J. Weil je podpredsednik Bosses Association. Gospodarji so bili mneneja, da bodo s svojimi triki razdvojili vrste delavcev. Tega pa niso dosegli, ker so vsi združeni in odločni, da stavkajo, dokler ne dosežejo zmage. V sledečih tovarnah se vrši stavka za priznanje unije, za višje plače in enako razdelitev v slabih časih:

Policija aretirala vsak dan kakega stavkarja, a delavci se tega ne ustrašijo, ker vedo, da jih varuje unija z vsemi mogočimi sredstvi.

Pri N. H. Bornstein & Son, 616 Broadway, so bili delavci najslabše plačani. Vedno so zahtevali zboljšanja, ker se pa gospodarji niso hoteli ukloniti, so v soboto vsi delavci (150 po številu) zastavkali.

Rojake še enkrat opozarjamo, da naj se udeležijo seje 23. decembra. Vsi oni, ki so prosili za sprejem v unijo, se prosijo, da plačajo pristojbino kakor hitro mogoče, ker unija mora imeti tudi denarna sredstva, da se čra uspešneje boji in poteguje za svoje delavce in njihove pravice.

Oni, ki še niso člani unije, naj se oglasijo takoj v unijskem uradu na 62 E. 4th Street ter se pridružijo uniji. Zdal je čas za mobilizacijo in organizacijo naše vojske, ki mora biti mečna, da bomo s tem morda preprečili stavko.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI

KOLENDAR

za leto 1916.

Velja s poštnino vred 35 centov.

Obseg berila:

Domovini in narodu. (Pesem.) — Običajni Kalendar. — Strašne številke. — Krogla. — Maska. — Razkritelj petroleja. — Red Marije Terezije. — Francija v vojnem času. — Jasna noč. — Moja ura. — Svetovna vojna in katoliška Cerkev. — Duševni blisk. — Pri sanitetnih kolonah, na bojišču. — Eksplozivne snovi. — V lekarni "Avstrija". — Iznajditelj podmorskega čolna. — Galipolis in Dardanele. — Julija Romain. — Rmena pošast. — Doživljaji v zraku. — Podzemljsko mesto v Wieliczki. — Čustvena udova. — Kovač. — Kolonijalna posestva Nemčije. — Bodočnost Evrope. — Urednik. — Pohabljenje. — Le Betail. — O vzrokih svetovne vojne. — Petindvajset frankov. — Kako nastane strelni jarek. — Kdo je bil? — Klasični topovi. — Pes v vojni. — Belgijska armada. — Pri generalnem štabu. — O podobnosti dvojčkov. — Ljubi denar. — Srečanje. — Mobilizacija v Venezueli. — Špecialitete. — Prvi polet iz Evrope v Ameriko. — Čudne zgodbe. — Rdeči trak. — Pregled dogodkov svetovne vojne. — Kitajski tipi. — Smešnice. — Oglasi.

Slike:

Italijanski vodljivi zrakoplov nad Benetkami. — Sestanek nemškega in avstrijskega cesarja. — Prevažanje avstrijskih čet preko reke San. — Turška artilerija na Galipolisu. — Prizor na cesti v Belgradu: učinek šestnajstpalčne avstrijske granate. — Potop angleške ladije "Majestic" v Dardanelah. — Avstrijska kavalerijska patrulja ob Visli. — Ruska infanterija v zakopih. — Italijani so vjeli avstrijskega špijona. — Avstrijski oklopni vlak v Galiciji. — Italijanski bersaljeri v boju. — Mrtveci v zavzetem belgijskem zakopu. — Italijanska gorska baterija pripravljena za akcijo. — Ranjeni Rusi, zapuščeni od svojih ob priliki bega iz Varšave. — Srbske utrdbe pri Belgradu, razdejane od avstrijskih topov. — Avstrijski vojski, katere so vjeli Italijani na goriški fronti. — Učinek avstrijskih granat v Zagradu. — Ameriški podmorski čoln. — Vojni arsenal v Belgradu, katerega so Avstriji razdejali. — Fort štv. 10 pred Przemyslom, katerega so Nemci zavzeli z bajonetnim naskokom. — Avstrijska havbična baterija v akciji. — Pogled na del Varšave. — Bolgarske čete na gorskem prelazu ob srbski meji. — Avstrijske prednje straže v Rusiji. — Italijanska poljska bolnica dve milje za fronto. — Prizor iz Lvova. — Učinek avstrijske granate v Anconi. — Avstrijska invazija na Poljskem. — Ruski vojni jetniki. — Vodljivi angleški zrakoplov. — Bovec s Prestreljnikom. — Triglavsko pogorje.

SLOVENIC PUBLISHING CO.,
82 CORTLANDT STREET,
NEW YORK, N. Y.

Boj za rodno grudo.

Slika iz narodno-obrambenega dela poznanih Poljakov.

Že nekaj časa se je šepetalo v poljskih krogih, da je posestvo Sotvina v vresenskem okraju zagroženo. Njegov lastnik Ostrešovski je bil poljski plemenitaš stare vrste, ki se ni znal prilagoditi potrebam časa in ne umel živeti primerno svojim razmeram in dohodkom. Na posestvu je živel malo in celo gospodarstvo je prepuščal oskrbnikom. Vsako leto je potoval po raznih topleh in domov je prihajal samo za malo časa za izpremenbo zraka in na lov. Ker ni bil s sreem zvezan s svojim posestvom, tudi ni visel toliko na njem in je bil sam po dohodkih, katero mu je dajalo. Vzgojen je bil v celini na Francoskem in obiskoval je tudi neko nemško vseučilišče.

Ko so odrasli njegovi otroci in je bilo treba hčeram plačevati dote, sinovom pa neprenehoma posiljati denar, je prišel računati in izračunati, da ima od posestva pravzaprav znatno zgubo, od prodaje bi pa zamožgal imeti velik dobiček. Ceno zemljišča je na Poljskem silno narasla, tako da ni v nobeni primeri z dohodki, katere daje zemljišče. Nemška naseljevalna komisija kupuje posestva za vsako ceno, pa naj bo še tako pretirana, samo da bi mogla na njem naseliti Nemce. V duhu poljskega kmeta je pa tudi globoko vkorenjen pohlep po zemlji. Človek velja v njegovih očeh samo toliko, kolikor posedla zemljo in biti lastnik kolikor mogoče velikega kosa zemlje, to je največje hrepenenje njegove duše. Kadar kupuje zemljo, ne vpraša, koliko mu bo dajalo dohodkov in če bodo ti dohodki v kakšni primeri z obrestmi kapitala, katerega je vložil v kupčijo. On kupi zemljo za kolikor ima denarja, samo da bi postal njen lastnik.

Pri takih razmerah se veleposesnik res ni kazalo držati svojega posestva dragače, kakor če je imelo zanj ceno, kot drag spomin po njegovih očetih. To pa pri Ostrešovskem ni bilo, saj ne v tej meri, da bi doprinala za ta spomin obične žrtve. Preveč se mu je že odujil. Najbolje je torej kazalo, prodati svoje posestvo, denar pa, kar ga bo preostalo od dot hčeram in plačilom za vzgojo sinov, naložiti kam v hranilnico, kjer bo imel dohodke večje in bolj zanesljive, in to brez skrbi in truda.

Tako je premisljeval in računal ter prišel slednjič k sklepu, da hoče prodati svoje posestvo. Toda še predno je komu razodel svoje misli, se je že šepetalo v poljskih krogih, da je posestvo Slotvina v nevarnosti, da pride v roke nemške naseljevalne komisije. Poljska javnost je namreč v tej točki silno občutljiva in opazi stanje vsakega posestva in vsako mogoče izpremembo lastništva že vnaprej, kakor barometer. Pa tudi naseljevalna komisija je kmalu izohala, da bi bilo mogoče dobiti Slotvino. To posestvo je ležalo zanj jako ugodno, ker se je vrivalo kot klin v poljski okraj in bi služilo za most k daljnemu prodiranju. Zvedelo bi pa tudi dvojce že obstoječih nemških naselbin, poljski okraj pa razbilo na dva dela. Bila je torej pripravljena kupiti za vsako ceno.

Toda Ostrešovski se je vendar čutil Poljaka in rad bi bil vsaj na zunaj ohranil dobro ime med svojimi rojaki. Ako pa prodaja svoje posestvo naseljevalni komisiji, je vedel, da ga bo takoj ves narod smatral za izdajca domovine in izvržek naroda ter pretrgan bod v istem trenutku vse osebne vezi med njim in njegovimi rojaki. A saj se lahko izveži tako, da bo vsaj na videz zavarovan pred poljsko javnostjo in bo lahko imel kak izgovor pred svojimi rojaki. Saj ni treba prodati komisiji naravnost, ampak prodaja se lahko skozi druge roke.

Še predno si je mogel Ostrešovski narediti kak načrt, se mu je že približala naseljevalna komisija po svojih posrednikih. Ko je prišel nekdo Ostrešovski zopet na svoje posestvo Slotvino, se je znašel pri njem nek človek, ki se je klical na ime Vojcieh Kačura. Hodila sta z gospodom veliko okoli in poljska javnost je takoj občutila, da kupuje Kačura Slotvino ter se je začela zanimati za njegovo osebo in za njegovo preteklost. Pravzaprav se mu ni moglo ničesar očitati. Zvedelo se je, da je Kačura Poljak in celo član raznih poljskih narodnih društev. Celo na nek viden način

se je ponašal s svojim poljskim. Bil je rojen nekje na doli kot sin revnih in pristno poljskih starišev, žel je se za mladega mesto po zaslužku, prihranil si je nekaj po denarju, s katerim se je bil potem raznih podjetij. Njegov madaža ni bilo na njegovi misli niti sedaj, niti v prednosti. Šepetalo se je samo, da je samonavezan na denar in da pri tem ni posebno izbiren v sredstvih. Z narodnega stališča bi torej poljska javnost ne mogla imeti ničesar proti temu, ako kupi Kačura Slotvino.

Vendar se je začela zdi cel stvar nekaterim okoličinam sumljiva. Čudno je bilo, čemu kupuje Kačura posestvo. Zase je ne bo potreboval in dohodkov primernej cen ni mu ne bo dajalo. Mora torej imeti pred očmi kak spekulacijo. Čudno je bilo pa tudi, s čim ga v denarjem bo plačal posestvo. Sam težko da bi si je pridobil toliko premoženja, ako bi pa tudi imel sam denarja dovolj, da plača celo posestvo, vendar nikakor ni verjetno, da bi hotel celo svoje premoženje vložiti v tako negotovo stvar.

Tako se je v najkrajšem času prečevalo celo življenje in vse razmere Kačure. Dovolj je bilo, da so ga ljudje videli nekakrati v družbi Ostrešovskega, čegar posestvo je bilo zagroženo, da se je pozornost neštetihi oči obrnila nanj in so pričele iti tajne niti po celim kraju in še dalje čez. Slednjič je bil na podlagi poizvedovanj in osebnega vtisa, katerega je naredil Kačura, storjen sklep:

On kupuje posestvo za koga drugega!

Toda za koga?

Za naselbinsko komisijo!

Nemogoče! Kako bi se Poljak tako daleč spozabil?

Slednjič je povedal ne vem kdo:

Kačura kupuje posestvo za nekoga Lomžinskega.

Toda kdo je ta Lomžinski?

Na to vprašanje ni vedel začetkom nikdo odgovora. Poljskoma se je pa tudi to nekaj poznalo.

Zvedelo se je, da je Edvard Lomžinski rodom iz kraljestva in po narodnosti Poljak ter jako bogat človek.

S tem je bilo javno mnenje za nekaj časa pomirjeno.

K Landratu Staudingeru je prišel od naseljevalne komisije Wetzter in pričel se je med njima razgovor.

— Meni se zdi, da naseljevalno delo vse prepočas napreduje, — je rekel Wetzter. — Zlasti v zadnjem času je nakupovanje zemljišč skoraj popolnoma zapalo.

— Meni se pa zdi, da je naseljevalno delo presneto dugo, je odvrnil Staudinger.

— Zadeva, ki je take važnosti za obstanek nemške države, ni nikdar predraga. Nemstvo se mora primerno okrepiti v zračnih pokrajinah, od tega je odvisen obstanek cele države.

— Nemstvo se mora okrepiti, o tem ni dvoma. Mislim sicer, da je naseljevalno delo jako drago v primeri z uspehi, katerim smo dosegli.

— Treba je samo, da tas bo u radništvu po močeh podpiralo pri našem prizadevanju in primeren uspeh ne bo izostal.

— Nad dobro voljo gotovo ne. Toda treba je tudi temu primerne odločnosti in brezobzirnosti. Nobena prizanesljivost in mehkoščost ni tu na mestu. Zlasti ko bo treba pristopiti k prisilni razlastitvi poljskih zemljišč, bo moralo uradništvo nastopiti z vso brezobzirnostjo.

— Vendar pa jaz menim, da naj bo prisilna razlastitev zadnje sredstvo, ker to je kolikor toliko dvorezen nož in nevaren tudi nam samim. Najprej morate gledati, da izhajate brez razlastitve.

— Dolgo to ne pojde. Poljski narod ni več, kar je bil nekdanj, in naš veliki Bismarck se je nekoliko zmotil, ko je menil, da bo mogoče z nekaj sto milijoni po kupiti vso poljsko zemljo. Kmet se krčevito drži svoje grude in je ne proda za noben denar. Tudi grajski postajajo vedno bolj trdi. Staro, lahkomisljeno življenje poljske žlahte izginja, gošpodje se drže bolj doma in gošpodarijo. Vedno bolj redko je, da bi postal kdo prisiljen prodati svoje posestvo. Kdor bi pa rad razstori, se boji ogorčenja ljudstva, kajti narodna agitacija postaja vedno silnejša in prevzema vedno širje kroge. Naravnost iz prvih vseh poljskih zemljah, ki se nahajajo pod prusko vlado. Sedaj naj pa enkrat preide tako lepo

mo posrednikov in kupovati iz drugih ali cel iz tretjih rok. Seveda narašča tem cena primeroma. Že prvi pesnik zahteva pretirano visoko ceno, prekupeci pa zopet sijo veliko, potem je treba posestvo parcelirati in uređiti, da je pravilno za nemške naselbne. N ta način naraste stroški tako visoko, da sploh presegajo vse pisme.

— Samo a bi bilo vsaj nekoliko sorazmerno s koristimi, katere ima nemstvo od naseljevanja, dodal je Landrat. — Predvsem bi vas rad oporil, da skrbneje izbirate nemške priseljence. Moje uradništvo je vedno čez nje pri tožaje in ljub vsej prizanesljivosti imamo prenehanja z njimi opravka. Mi domači poljskim ljudstvom je prišlo že kar v pregovor, da toji "Keilere mit Tanzvergnügen" redno na program vsakega zvežanja nemških naseljenecov. Nikdar ne jemljite vsake sodrgina svoje naselbine.

— Velikone moremo izbirati, ampak jema moramo, kar dobimo. Bo že ša skrbela, da bodo otroci rednoji od starišev. Mi nimamo velik ljudskega materijala na izbira naše naseljevanje. Katoličanstvo moremo jemati, ker bi se kalu preveč sprijaznili z domačim poljskim katoliškim prebivalstvom. Prišli bi pod vplir domače polke duhovščine, zahajali v katoliške cerkve in seveda tudi k poljski pridigi ter tako bi nasenkrat sji v središču poljskega življenja in slednjič podlegli popolnjenju. Sprejemati moramo torej izključno samo protestante. Pa tudi tuji nimamo veliko izbirati. V upadnih nemških pokrajinah je večji zaslužek in so ugodnejše žitne razmere. Ni kdo ne bo spustil svojega kraja, kjer lahko najde dober zaslužek in ima vsakrati razmere, na katere je vajen, ako ni iz kakršnihkoli vzrokov prisiljen, da se izseli, alpa ako ne dobi toliko podpore, ki je njegovo gnotno stanje na si naselbini veliko ugodnejše, ako je bilo v domovini. Mi bomo torej kapovati posestva z ogromno pretirane cene, parcačanje nas tase zopet silno veli, potem moramo postaviti mabine, sezidati hiše, protestantke cerkve, nemško šolo, narediti pripravna pota in postaviti cel nekaj nemških krcem. Vse to mamo prepustiti nemškim prednikom malo da ne zastoj inli še na naše stroške prepeljati em. Na ta način ni mogoče, č bi imeli naseljevanje poeniti. Siv se bo pa še kmalu ustavilo što.

— Kaj i Slotvina? Ali stojiže že v dogovru z Ostrešovskim?

— Same posrednje. Vendar je stvar že alikori toliko gotova. Samo rad ten se še nismo pogodili. Ostreovski zahteva pretirano veliko naš posrednik je nek poljski jun iz kraljestva po imenu Lomžinski.

— Sam glejte, da se ne razve med ljudvom. Nastal bi tak vihar, da bali ustrašil posrednike, ali prodalca, ali pa bi vam Poljaki prenosom kupili posestvo za višjo ceno.

— Bode brez skrbi. Mi delamo previo in smo na take reči že navajeli.

Novica da je Slotvina v prodaji, se je raznesla kot blisk daleč naokrog, javno mnenje, ki se je za nekajini pomirilo, se je pričelo vzbijati novoro. Javnost se je pričel zanimati za novega kupca Lomžinskega in preiskavati njegovo preteklost ter narodno prepričanje. Že njegovo ime je bilo nek sumljivo. Lomža je gubernijsko mesto v poljskem kraljestvu, in osebna ime, vzeta od večjimest, diše vedno po judovskemodu. Ime Lomžinski je bilo vsakemu človeku v okraju popolnoma neznan. Pričela so se poizvedovanja nadalje, ki so bila radi velike odleglosti kraju težavna inamudna. Slednjič je pa prišlo splošno od neke z razmerami in sebam v Lemži dobro znane osebe, da je Edvard Lomžinski ne jud, ki je pred nekaj leti priš iz Rusije v Lomžo in se imenuje pravzaprav Šmul Jajtles.

S tem je bil sum, da prehaja Slotvino rokah posrednikov v roke naseljevalne komisije, več kot uprčen in nastalo je vprašanje, kdo temu od pomoči.

S stvijo se je začela pečati najširša javnost in najmerodajnejše počke osebe, ki so stale na čelu narodnega gibanja. Niti pedi poljske mlajše Nemcem, to goslo je odmevalo že celo vrsto let po vseh poljskih zemljah, ki se nahajajo pod prusko vlado. Sedaj naj pa enkrat preide tako lepo

posestvo, ki ima tako važno lego, v roke nemške naseljevalne komisije!

Še bolj pa, kot poljska javnost in poljski narodni krogi, so bili s to novico prizadeti delavci in nametniki, ki so služili kruha na Slotvini. Nedaleč od graščine se je raztezala cela vrsta delavskih koč, ki so bile lastnina veleposestva. V njih so stanovali graščinski delavci s svojimi rodbinami. Oče je služil celo leto v hlevu pri živini ali pri konjih ter je dobival za to prosto stanovanje, skromno plačo v denarju in nekaj priboljška v živilih, predvsem žita in krompirja. Njegova žena je skrbela za dom in za otroke ter za kravice, kadar je bilo pa več dela in ji je preostajalo časa, je hodila tudi ona v graščino na delo, za kar je dobivala posebej skromno nagrado. Tako se je preživljala družina skromno in posteno. Ako pa pride Slotvina v roke naselbinske komisije, se bodo vse te kočepodre in njeni prebivalci bodo morali iti za kruhom v tuji svet. Na njihovem prostoru bo nastala nemška vas s protestantsko cerkvijo, nemško šolo in nemškimi krcemami. Tuji ljudje bodo tu gošpodarili po tujem načinu in nad grobovi očetov se bo razlegal glas tuje govorece, otroci bodo pa iskali kruha po tujem svetu in pri tujih ljudeh. Strašna je bila ta misel in obupen je bil pogled v prihodnost. Celo najimnejšemu človeku je zakipela kri pri tej misli in v najpohlevnejšem sreju je zaplapolal srd proti tujim zatiralcem. Cesar bi ne doseglo na stotine časnikarskih člankov in plamenitih govorov, to je dovršila v enem trenutku ta novica. Tudi najpriprostejši kmetijski delavec, ki se morda ni brigaš za nikdar za ničesar drugega, kot za najnavadnejše in najnujnejše potrebe svojega življenja, njegova žena, ki doslej ni skrbela za drugega kot za otroke in za kravo, in dete, ki je kmaj pričelo odrasčati, vsi so se naenkrat zavedli, da so člani poljskega naroda, kateremu grozi velika nevarnost in katerega morajo braniti z vseno silami. Poleg narodne zavesti jih je pa prešinila mogočna zavedna skupnost. Vsakdo je izprevidel, da se nahaja cela okolica v isti nevarnosti kakor on in ni bilo treba velikega razuma, da je lahko sklenil, da pride podobna nevarnost kmalu tudi nad druge vasi, kjer doslej je mirno in nemoteno žive Poljaki.

(Dalje prihodujič.)

Rad bi izvedel za naslov svojih dveh prijateljev ANTONA PROSEN in ANTONA KOVAČIČ. Prvi je doma iz Vrbe pri Hlirski Bistrici, drugi pa iz vasi Smerje pri Premu. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za nju naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sama oglastita. — Frank Zefrin, 10325 Way Ave., Cleveland, O. (21-22—12)

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja FRANKA SELAK. Pred tremi leti sva bila skupaj v Gradcu na Stajerskem, doma je pa iz Sevnice na Dolenjskem. V Druženih državah biva že kaka tri leta. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, naj ga mi naznači, ali naj se pa sam javi. — Frank Grabner, Box 92, Thomas, W. Va. (15-21—12)

HARMONIKE

podat kakršnekoli vrste izdelujem L. popravilam po najnižjih cenah, a de opežno in zanesljivo. V poprav zanesljivo vsako pošlje, ker sem z nad 15 let tukaj v tem poslu in sedit v svojem lastnem domu. V popravil samem kranjsko kakor vse druge harmonike ter računam po dela la. točno kdo zahteva brez nadaljnje vprašanj.

JOHN WENZEL, 1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

EDINI SLOVENSKI SALOON v Duluth, Minn.

Rojakom Slovincem naznanjam da se nahaja moj SALOON pol bloka od Union postaje na desni strani W. Michigan St. šte. 413. Za obilen poset se priporočam JOS. SCHARABON.

Slovensko-Amerikanski KOLEDAR ZA LETO 1916

Cena mu je 35c.

Dobi se pri: SLOVENIC PUBLISHING COMPANY, 82 Cortlandt St., New York.

U zalogi ga imajo tudi nekateri naši zastopniki: Frank Sakser podružnica 6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Charles Karlinger, 3942 St. Clair Ave. Cleveland, O.

Fr. Leskovic, Box 44, Franklin, Kans.

Ivan Pajk, 465 Chestnut St., Conemaugh, Pa.

L. Balant, 112 Sterling Ave., Barberton, Ohio.

M. Ogrin, 12 - 10th St., N. Chicago, Ill.

H. Svetlin, 1016 St. Clair Ave., Sheboygan, Wis.

Alois Rudman, 737 Holmes Ave., Indianapolis, Ind.

M. Klarich, 832 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

M. Perusek, Ely, Minn. in več drugih naših zastopnikov po drugih naselbinah.

Fr. Cherne, 9534 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.

NAZNANILLO.

Rojakom v Milwaukee, Wis., in okolici naznanjam, da sem odpruovourejeno.

TRGOVINO na 312 National Avenue,

kjer prodajam vsakovrstna možka, ženska in otroška obuvala po najnižji ceni. Zajedno pa tudi popraviljam stare cevlje. Za obilen obisk se rojakom topla priporočam.

Martin Jag, 312 National Ave., Milwaukee, (18,21,23—12) Wis.

Rad bi izvedel za naslov svojih prijateljev ANTONA PROSEN in ANTONA KOVAČIČ. Prvi je doma iz Vrbe pri Hlirski Bistrici, drugi pa iz vasi Smerje pri Premu. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za nju naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sama oglastita. — Frank Zefrin, 10325 Way Ave., Cleveland, O. (21-22—12)

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja FRANKA SELAK. Pred tremi leti sva bila skupaj v Gradcu na Stajerskem, doma je pa iz Sevnice na Dolenjskem. V Druženih državah biva že kaka tri leta. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, naj ga mi naznači, ali naj se pa sam javi. — Frank Grabner, Box 92, Thomas, W. Va. (15-21—12)

KDO JE PRAVIČEN?

Kadar ste namenjeni hito kupiti ali starbišče (lot), obrnite se do mene. Nikar ne vprašajte na banki, če sem zanesljiv ali ne, ampak vprašajte tistega, ki je že od mene kupil, on vam pove, če sem zanesljiv ali ne. Vi greste na banko vprašat za nasvete in banka pa vpraša svojega odvetnika, in kako more on vedeti, če je ta ali oni zanesljiv. Rojak pozna rojaka in dobro delo zasluži priznanje. Delavci so zgubili že mnogo milijonov radi propadlim bank, kdor pa ima svoj denar vložien v zemljišča, pa ne more denarja zgubiti.

JOSIP ZAJEC, 1378 E. 49 St., Cleveland, O. Tel. Central 6494 R.

\$100.00 v gotovini ZASTONJ. - 21 KAMENOV 14KARATNO P. ZLAČENA ura \$6.45

Da vedemo in razširimo varnost naše pristne ure n. 21 kamenov, stavimo to pomnilo in vsakemu, ki nam polje ta oglaš za 20 centov depozita, pošljemo takoj po pošti ali ekspresu na ogled tako pristno ura na 21 kamenov, 14-kratno pozlačeno, s trojnim pokrovom, bogato gravirano, jamčeno za 20 let za isto ceno, da damo se hit 35 darov popolnoma ZASTONJ. Veržila s privetkom, model revolver na 32 kaliber, bodalec, pipa, ventrilion, šepi nož, pisalo, malo majhno uro-budilo, Lito-č. posod ko s copicem, privezek k kukalu, kršice, broke, pratan, zapetnico, poročne prstane, malben model ure s privetkom, zapetnico s uro, iglo-zavratnico, zapetno gumbe, zavratno gumbo ter ročno ogledalo z glavnikom, kavelj z zankom. Če se vam bo uro ter teh 35 predmetov prišlo na vaš dom, ter vam bodo ugnali, potem pošljite ostanek. Te ure so jamčene za 20 let in tokom tega časa poravnajo ali tamenjamo na novo popolnoma zastoni. Trala nam je poslali le 20 centov v znanjah ter uro, da se pokrile pošne stroške. Nezažalnim vračmo denar. Če želite imeti dobro uro, potem kupite to uro na 21 kamenov, 14-karatno pozlačeno, jamčeno za 20 let, iz Canade je zlate posilje vse denar vnapre. Uporabite to

UNION SUPPLY COMPANY, Dep. 120, Saint Louis, Mo.

DR. BUKKIP'S MEDICAL INSTITUTE.

407 East 58th St. NEW YORK, N. Y.

STAROKRAJSKI SLOVENSKI ZDRAVNIK.

Zdravi uspešno bolezni žolodca, pljuč, jeter, mehurja in vse notranje bolezni, kakor slabokrvnost, revmatizem, tajne bolezni, božjast, bolezni na maternici, kožne bolezni in otroške bolezni. — Zdravi z zdravilnimi rožami, katere dobiva iz domovine. — Z vsakim Slovancem govori v njegovem rodnem jeziku. Odprto je vsak dan (tudi v nedeljo) od devetih zjutraj do sedmih zvečer. (Med prvo Ave. in Ave. A. Blizu prve Ave.) Pišite ali pridite osebno. — Do njega se pride z nadcestno ali cestno železnico po prvi, drugi ali tretji Ave., in po 59th St. "Crosstown car".

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR (Notary Public) v GREATER-NEW YORKU

ANTON BURGAR 62 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

IZDELUJE IN PRESKRBUJE vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti ameriški državljanski papir, daje potrebne informacije glede datuma izkrcanja ali imena parnika.

Obrnite se zaupno na njega, kjer boste točno in solidno postreženi!

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI IN NAJCENEJŠI DNEVNIK.

DOMAČA NARAVNA OHIJSKA VINA kakor DELAWARE, CATAWBA in CONKORD prodaja

JOSIP SVETE 1780-82 E. 28th St., Lorain, Ohio.

CONCORD RDEČE VINO 60c. galona. CATAWBA BELO VINO 80c. galona.

Te cene veljajo od 25 galonov naprej, pri manjih naročilih cene po dogovoru. Pri teh cenah je vojui davek že vračunan.

Vina so popolnoma naravna, kar jamčim. Naročilu je treba pridejati denar ali Money Order.

Frank Petkovšek Javni Notar (Notary Public) 718-720 MARKET STREET WAUKEGAN, ILL.

PRODAJA fins vina, izvrstne smotke, patentirana, zdravila, PRODAJA vošne listke vseh prekomorskih črt.

POŠILJA denar v stari kraj zanesljivo in pošteno.

UPRAVLJA vse v notarski posel spadajoča dela.

Kot vsako leto smo tudi letos pripravili fino zalogo vin in žganja za naše številne odjemalce po celih Združenih državah. Od teh omenjamo sledeče:

Ohijska vina:

Stari Concord (temen) \$.75 \$27.00

Concord (svetel) .80 28.00

Catawba 1.00 35.00

Delaware 1.25 38.00

Riesling 1.25 38.00

Sherry 1.25 \$7.50

Port 1.25 7.00

Zinfandel (4 leta) 1.50

Žganja:

Tropinjevec \$2.00, \$2.25, \$2.50, \$2.75 in \$3.00 \$ 9.00 \$.85

Slivovitz 2.75 in 3.00 13.00 1.35

Brinjevec 13.00 1.35

Cognac type brandy 2.75 in 3.00 10.00 .90

Vesel Božić in srečno Novo leto vsem je naša iskrena želja.

Za 5 in 10 gal. posoda računamo \$1.00, za 25 gal. \$2.00, za večja naročila je sod zastoj. Naročilu naj se priloži denar ali Money Order in natučeni naslov. Za pristnost pišate jamčimo.

The Ohio Brandy Distilling Co. 6102-4 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O.

WATERLOO

Francoski spisala: Erckmann-Chatrian.

Za "Glas Naroda" prevel G. P.

(Nadaljevanje).

Ustavila sta se pred staro zapuščeno kmečko hišo. Pri vratih sva zaključala: — Ali ni nikogar doma? Tolika sva s puškinimi kopiti ob stene in vrata, pa se ni nobeden oglašil. Silno jezna sva postala, ko sva opazila prihajati po poti sem pet ali šest beguncev. Nehote sva pomislila sama pri sebi: — Sedaj nama bodo pa ti snedli kruh. Se teh je bilo treba.

Slednjič se je prikazala pri vratih stara ženska, ki je imela v naročju otroka.

— Moj Bog, usmiliti se naju! — sva zaprosila skoraj oba naenkrat. — Nikar se ne bojte, saj nisva divjaka. — Saj vama ne bova ničesar hudega storila.

Starka si je obrisala z velo roko čelo in odvrnila: — Ničesar več nimam. Vse so mi vzeli. O moj Bog, moj Bog, prav vse. —

— Če je tako — sem rekel Bucheju — je pa najbolje, da sama poiščeva.

Preiskala sva vse sobe, še celo hlev, pa nisva ničesar našla. — Vse je bilo opustošeno in razbita.

Ko sva že hotela stopiti na cesto, sva opazila za vrati nekaj belega. — Pogledal sem natančneje in videl, da je to potna torba, torba, v kateri mora biti kaj.

S tresočimi prsti sem jo snel s klina. — Torba je bila precej težka in v njej je bilo nekoliko pese, pol hleba trdega kruha, nekaj čebule in malo soli.

Sla sva na dvorišče in sedla. Ko je bil Buche presegel kruh s sabljo, sva začela jesti. — Ni mi skoraj treba opisovati, kako nam je slo v tek.

— Sedaj pa naprej — je rekel Buche.

Z desne sva zaslislala upitje iz Charlerioia. — Najbrže so bili že begunci vtrli v mesto in začeli klati prebivalstvo.

— Prav si imel Josip — mi je rekel Buche — da si mi odsvetoval. — Bog ve, kaj bi bilo z nama. Kam naj se pa sedaj obrneva?

— Idi z menoj — sem mu odvrnil.

Po preteku pol ure sva prišla v veliko vas, ki je bila pa ravnotako opustošena in zapuščena kakor prej. Za vasjo sva srečevala kmetje, ki so naju nezaupljivo gledali in se nama unikali s pota. Gotovo nisva nič kaj fino izgledala, posebno Buche ne, ker je imel zavazano glavo.

Okoli poldneva sva prišla zopet v Le Chatelet, pa tudi tam nisva ostala, ker so nas Prusi še vedno zasledovali. — Buche je pripomnil: Če so Prusi res za nami, ne zasledujejo nas, pa pa glavno silo armade, vedo, da bodo dobili pri njej veliko topov, municije in provianta.

Tako so morali misliti ljudje, pred katerimi se je še pred tremi dnevi tresla cela Evropa.

Ob treh popoldne sva bil zopet v neki vasi. — Ustavila sva se pred malo kovačnico in zaprosila vode. Takoj so se strnili okoli naju ljudje, kovač, velik začnel možakar, naju je pobavil v krmo onstran ceste. S kozarcem piva je bil nama bolj ustreget kakor če bi dal vsakemu po tisoč frankov.

V gostilno je prihajalo vedno več ljudi. Vse je sililo v naju z besedami: — Le jejta! Le pijta!

Imevno je, da si tega nisva pustila dvakrat reči.

— Počakajte vendar — je zarohnel kovač, — da se bosta pošteno najedla in napila. Če ne bo tega dovolj, kar je na mizi, bodo pa še drugo prinesli.

Toda prebivalci kljub temu niso mirovali. Silili so v naju in toliko vpraševali, da bi ne mogla odgovarjati, tudi če bi imela vsak po deset jezikov.

Jasno nama je bilo, da so že vedeli, kaj se je zgodilo pri Ligny. Sram me je bilo takega poraza. — Pogledal sem Bucheja, ki me je razumel in odgovoril:

— Izdani smo bili, to je vse. — Izdajalec so dali sovražniku naše načrte. V naši armadi je bilo vse polno izdajalcev. — Res je bilo zakričalo nad ranjenecem: — Izdani smo! — kar pa seveda ni bilo resnica.

Tedaj so se pa pričeli ljudje jeziti na izdajalec. — Natančno sva jim morala opisati bitko in pojasniti izdajo. Buche je zatrjeval, da so bili Prusi samo zategadelj prišli, ker nas je izdal maršal Grouchy. — To je bilo seveda malo prehudu, ker sem pa videl, da navzoči vse vrjamejo, sem pritril, da se je res tako zgodilo.

Ko sva bila že odšla, sem pogledal, če ni v okolici nobenega človeka in rekel Bucheju:

— Malo preveč si jih pa le. — Tako dobri so bili z nama, ti si jih pa calagal. — Ali ni sramota za celo deželo, če kdo zatrjuje, da so med nami izdajalci.

— Ah, kaj se repenč! — Ali res misliš, da bi nas napadli Angličani in Rusi, če bi ne bili izdani? — Ne, ne, prijatelj, izdajstvo je bilo, pa basta.

Tako sva se kregala in prepirala do osme ure zvečer, dokler nisva dospela do neke male vasi. — Bila sva tako utrujena, da skoraj nog nisva mogla premikati. Ker sem imel denar, sva stopila v gostilno in prosila prenočišča.

Gostilničarju sem pomolil pod nos deset frankov in mu s tem dokazal, da imam res denar. Tisti večer sem bil prepričan, da bom zamenjal svojo vojaško obleko s civilno in da bom zamenjal puško s popolno palico.

Ze par mesecev nisem tako spal kakor to noč.

Naslednji dan nisva takoj odpotovala, ampak sva sedela pri ognju in kadila pipo.

— Le dobro se odpočijva, — je rekel Buche — jutri bova že dobra in dovolj močna za potovanje. Kupila bova obleko in se lepo odpravila proti domu.

Ko sem se spomnil Katarine, tete Grete in gospoda Guldena, sem odšel v svojo sobico in napisal pisemce, ki je obsegalo samo sledeče besede:

— Hvala Bogu, jaz sem rešen. — Sedaj se vračam domov! — Ti soč pozdravov vsem skupaj! — Josip Bertha.

Vojak se ne sme nikdar prenehati. Včasih sem mislil, da bom s prvimi korakom dosegel popolno srečo, pa se je zgodilo ravno nasprotno.

Ko sva šla zvečer zopet spat, mi je rekel Buche:

— Kaj ne, Josip, da se nama dobro godi. Sedaj sva takorekoč sama svoja gospodarja. Nobenega človeka ne poznavata, ki bi nama mogel kaj zapovedovati.

Kljub temu, da je začela najino domovino strašna nesreča, sva bila vseeno vesela.

Zjutraj naju je prebudilo bobnanje. — Buche je nekaj časa poslušal, potem je pa rekel: — Prusi so v vasi.

Lahko si je misliti, kako sva bila preplašena. Skoraj v istem hipu je nekaj potrkalo na vežna vrata. Slišala sva, kako je gospodar ustajal in kako je odprl vrata.

Buche je vstal, stopil sredi sobe in rekel: — Branil se bom do zadnjega! Ujeti se ne dam pod nobenim pogojem. — Mislim, da si tudi ti takega muenja.

— Seveda, Buche, le brez skrbi bodi. Sam sem opazil, kako se mi je tresel glas.

Hitro sva se oblekla in sklenila pobegniti skozi zadnja vrata. — Tedaj je pa tudi na naša vrata nekaj potrkalo.

— Odprite!

Nama ni kazalo drugega, kakor odpreti.

Vstopil je infanterijski častnik v spremstvu narednika, ki je držal v rokah svetilko. Oba sta bila do kože mokra. Mi dva sva bila vesela, videč, da sta Francoza.

— Odkod prihajata? — naju je vprašal častnik.

— Iz Le Mont Saint Jean, gospod poročnik — sem odvrnil.

— Kateremu polku pripadata?

— Sestemu infanterijskemu polku.

— Kateremu bataljonu?

— Tretjemu.

Buche, bled kakor mrtev, ni izpregovoril nomenne besede. — Častnik je gledal najine puške, tornistre, uniformo in rekel slednjič:

— Vidva sta dezerterja.

— Ne, gospod poročnik, nisva dezerterjala. Iz Le Mont Saint Jeana sva odšla ob osmih zjutraj.

— Stopimo v spodnji prostor, tam se bo izkazalo.

Narednik je šel naprej, za njima midva, za nama pa častnik.

V gostilni je bilo polno častnikov 14. lovskega polka. Major 4. bataljona in šestega polka je korakal iz kota v kot in kadil pipo.

(Nadaljuje se).

Ldobite "GLAS NARODA" skozi štiri mesece dnevno, števili nedelj in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 166 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donaja dnevno poročila z bojišča in razne silke. Sedaj ga sleherni dan razpokočljamo 18,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osebe lista je organizirano in spada v strokovne unije.

MODERNO UREJENA TISKARNA GLAS NARODA

VSakovrstne TISKOVINE
IZVŠUJE PO NIZKIH
CENAH.

DELO OKUSNO

IZVŠUJE PREVODE V
DRUGE JEZIKE

UNIJSKO ORGANIZIRANA

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA.
OKROŽNICE — PAMFLETI,
CENIKI I T. D.

VSA NAROČILA POŠILJATE NA:

SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St., New York, N.Y.

Kaj pravijo pisatelji, uredniki in državljani o knjigi Bertha in Suttnerja

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem s velikim užitek prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga nam govori o človeku in obsega nebroj lepih misli....

Friderik pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madama Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem" je pravo ogledalo sedanjega časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehoti pomisliti, da se bližajo človeštvu boljši časi. Kratkotrajno: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovskij: To knjigo bi človek najraje poljubil, v dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Starjerski pisatelj Peter Kosceger piše: Sedel sem v nekem gozdu pri Krieglach in sem bral knjigo s naslovom "Doli z orožjem!" Prebral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju.

Ko sem jo prebral, sem začel, da bi se prestavilo knjigo v vsak kulturne jezika, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v solah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne smele ustanoviti družbe, ki bi razširjale to knjigo?

Henrik Marti: To je najbolj občudljiva knjiga. Kar sem čel kdaj bral....

O. Neumann Nefer: To je najboljša knjiga, kar se jih spomni ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bomo poslušali. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostole, ki bi šli na križemstvo in učili vse narode....

Financijski minister Dumajewski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Bertha pl. Suttnerjeva. Prosim Vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nihče več zavduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 60 CENTOV.

Naročite jo pri:

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH. — NAROČITE SE NANJI!

NAZNANILO.

Čenjenim naročnikom v Pennsylvaniji sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. ZVONKO JAKSHE,

ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna potrdila. Sedaj se mudi v Little Falls, N. Y. in okolici.

Upravištvu "Glas Naroda"

Prosti nasvet in informacije priseljencem.

"The Bureau of Industries and Immigration" na državo New York varuje in potega priseljencem, ki so bili ocaljeni, oropa ni ali s katerimi se je slabo ravljalo.

Brezplačno se daje nasvete priseljencem, kateri so bili osleparjeni od bankirjev, čevljarikov, trgovcev z zemljišč, prodajalcev parobrodskih listkov, spremljevalcev, kažipotov in pestnikov gostiln.

Daje se informacije v naravnih zvezijskih zadevah: kako: postati državljani, kjer se glasiti za državljanske listine.

Sorodniki naj bi sestali s priseljenci na Ellis Islandu ali pri Barge Office.

DRŽAVNI DEJAVSKI DEPARTMENT (State Department of Labor) BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New Yorku: 26 East 29th St., odprti vsak dan od 9. ure zjutraj do 5. popoldne in v sredo zvečer od 8. do 10. ure.

POZOR! POZOR!

Najbolj znano maščeno mazilo za ženske in moške lasne, kakor tudi za moške brke in brado. Ako se rabi to mazilo, zraščajo v 6 tednih krasni gosti in dolgi lasje, kakor tudi močilen krasen brke in brado. Ravnanjem, košičem, trganje v rokah, nogah in križu v 8 dneh popolnoma ozdravi, rane, opekline, bole, ture, kras in grinta, potne noge, kurje oči, bradavice, kolpe, v par dneh popolnoma odstrani. Kdor hudo zdravi brez nevarnosti, močnim zdravilom za 20. Pšite takoj po cenik in knjižico, voljem nam.

JAKOB WALTZ,

1092 E. 64th St., Cleveland, O.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonij. skih posestev vseh velesil

Obsega 11 raznih zemljevidov

na 20tih straneh in vsaka stran je 10 1/2 pri 13 1/2 palea velika

Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

Obsega devet raznih zemljevidov

na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palev

Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev, držav in posameznih mest. Ravn otako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

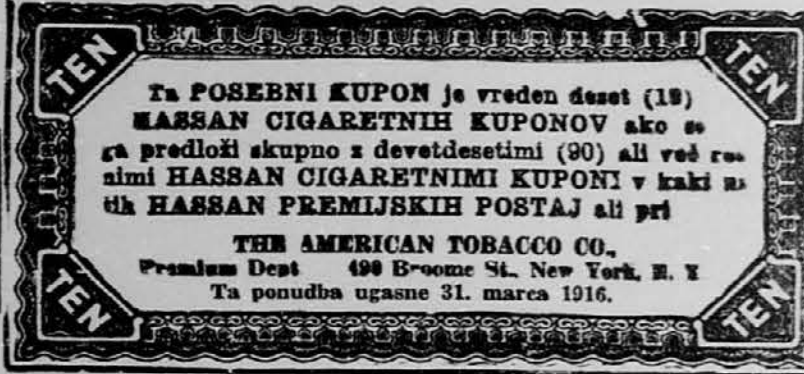
Posljite 25c. ali pa 15c. v znakah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

ZASTONJ

deset (10) HASSAN kuponov (IZREŽITE TA KUPON)

TA POSEBNI KUPON je vreden deset (10) HASSAN CIGARETNIH KUPONOV ako se ga predloži skupno s devetdesetimi (90) ali več realnimi HASSAN CIGARETNIH KUPONI v kateri koli HASSAN CIGARETNIH POSTAJ ali pri

THE AMERICAN TOBACCO CO.,
Premium Dept. 498 Broome St. New York, N. Y.
Ta ponudba ugasne 31. marca 1916.

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav. Velikost je 21 pri 28 palcih.

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi Stensko mapo cele Evrope \$1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjednjene države in na drugi pa celi svet, cena \$1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Dobrega sem se prepiral, da dosepejo denarne pošiljatve tudi sedaj zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Tudi ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znanec v staro domovino!

100K velja sedaj \$14.50 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

614 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.